

OnkoLIS 2014, 6-7 februar
Scandic Oslo Airport Gardermoen
CNS tumores og lymfomer

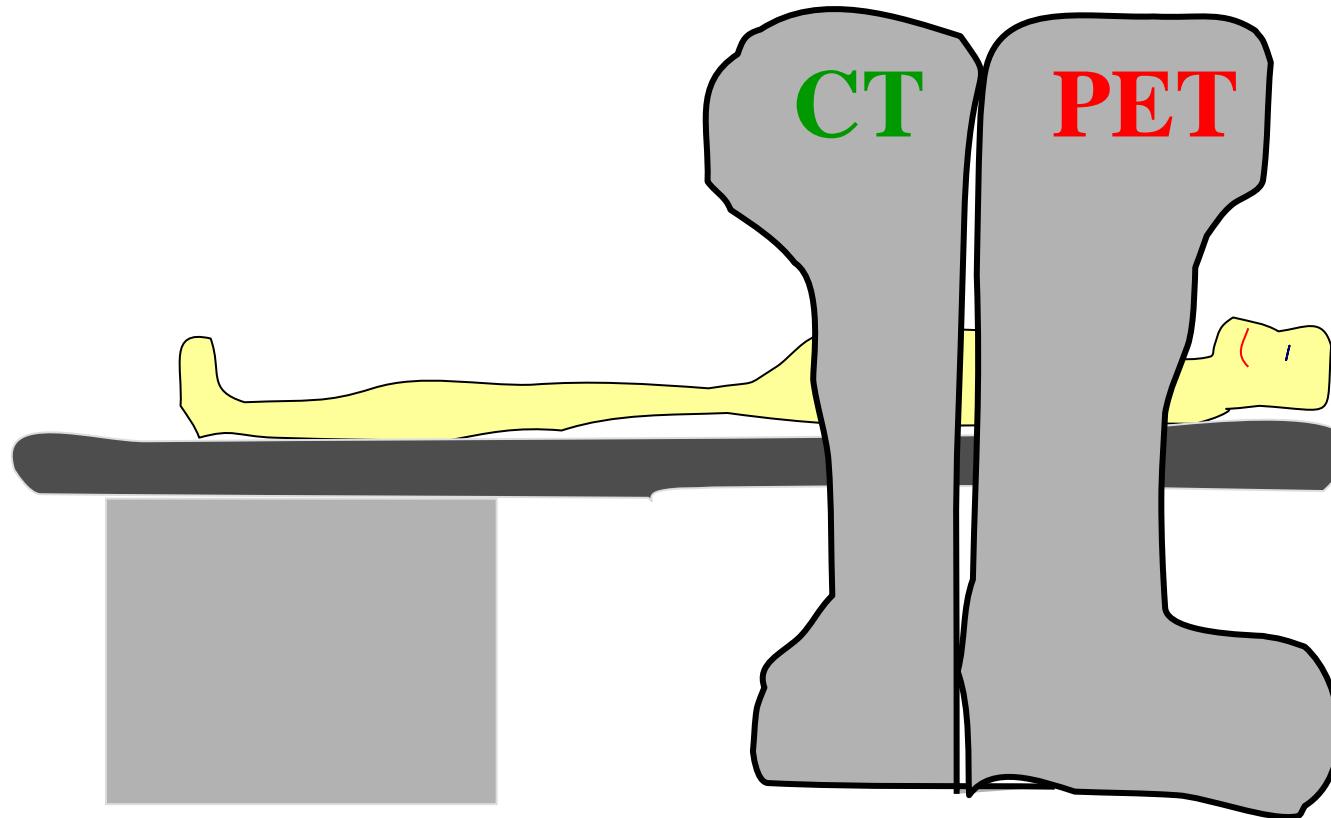
PET-scan i lymfomdiagnostikk og monitorering av behandlingsrespons

Trond Velde Bogsrød, overlege PhD
ARN, OUS
Aarhus Universitet / PET-Centeret,
Aarhus, Danmark

- CT ved PET/CT
- Attenueringskorreksjon og attenueringsartefakter ved PET/CT FDG
- Bruk av FDG PET/CT ved lymfom

*18*CT
PET-*scan* i
**lymfomdiagnostikk og
monitorering av
behandlingsrespons**

Hvorfor PET/CT og ikke bare PET?

CT i PET/CT

- 1. Rask attenueringskorreksjon**
- 2. Anatomisk lokalisering av PET funn**
- 3. Diagnostisk CT-informasjon**
- 4. One-stop shop (PET/CT m/ CECT)
(NB! Når indisert!!)**

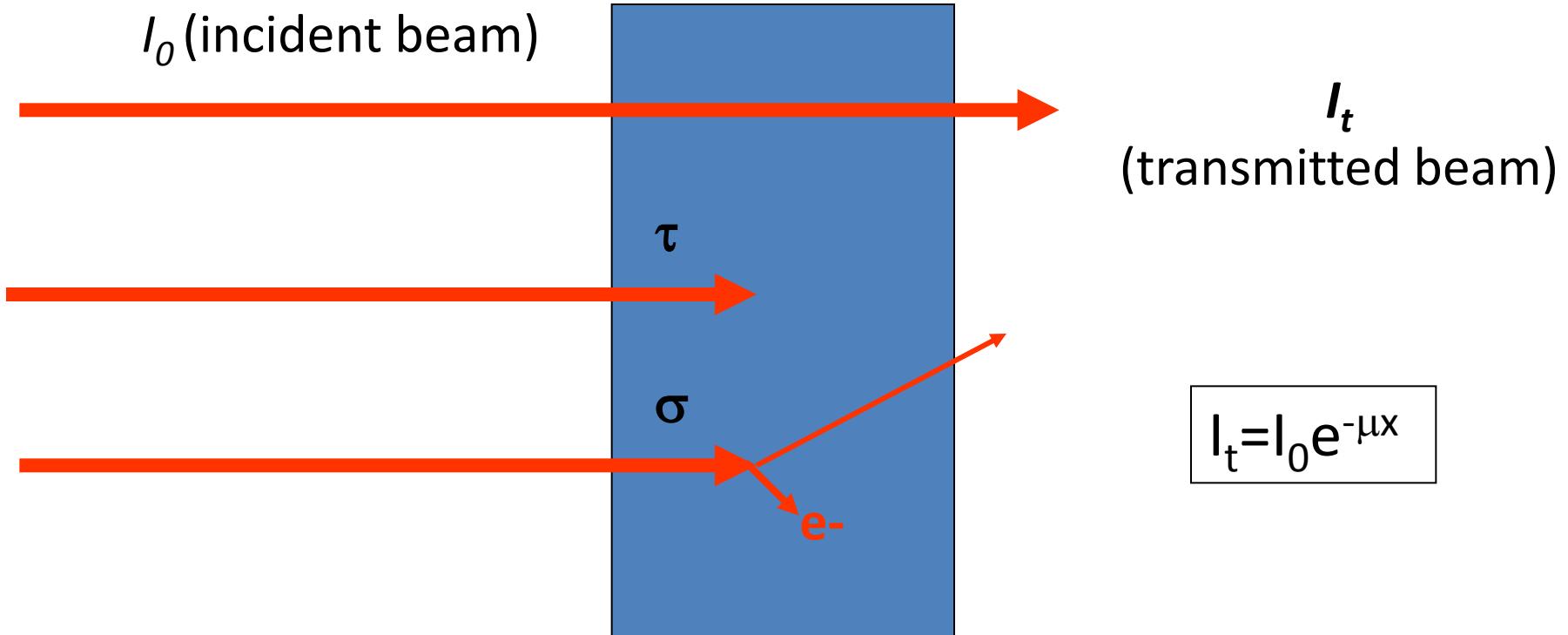
PET

PET/CECT

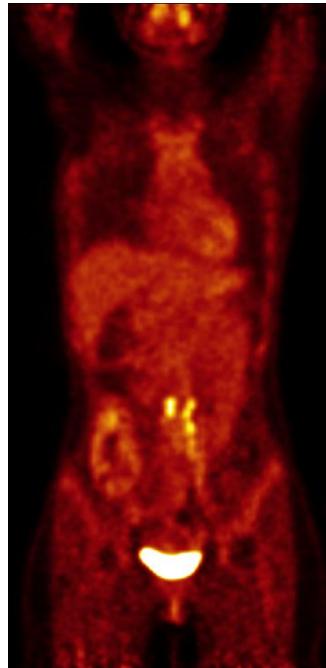
CT i PET/CT

-
- 1. Rask attenueringskorreksjon**
 - 2. Anatomisk lokalisering av PET funn**
 - 3. Diagnostisk CT-informasjon**
 - 4. One-stop shop (PET/CT m/ CECT)
(NB! Når indisert!!)**

Når γ -stråler eller rtg-stråler passerer gjennom et absorberende medium vil noe av strålingen bli absorbert (*fotoelektrisk effekt*) eller bli spredt (*Compton scatter*).

Denne svekkelsen av strålingen kalles **attenuering**.

Ved **CT** er
vevsattenuering
grunnlaget for
bildedannelsen.

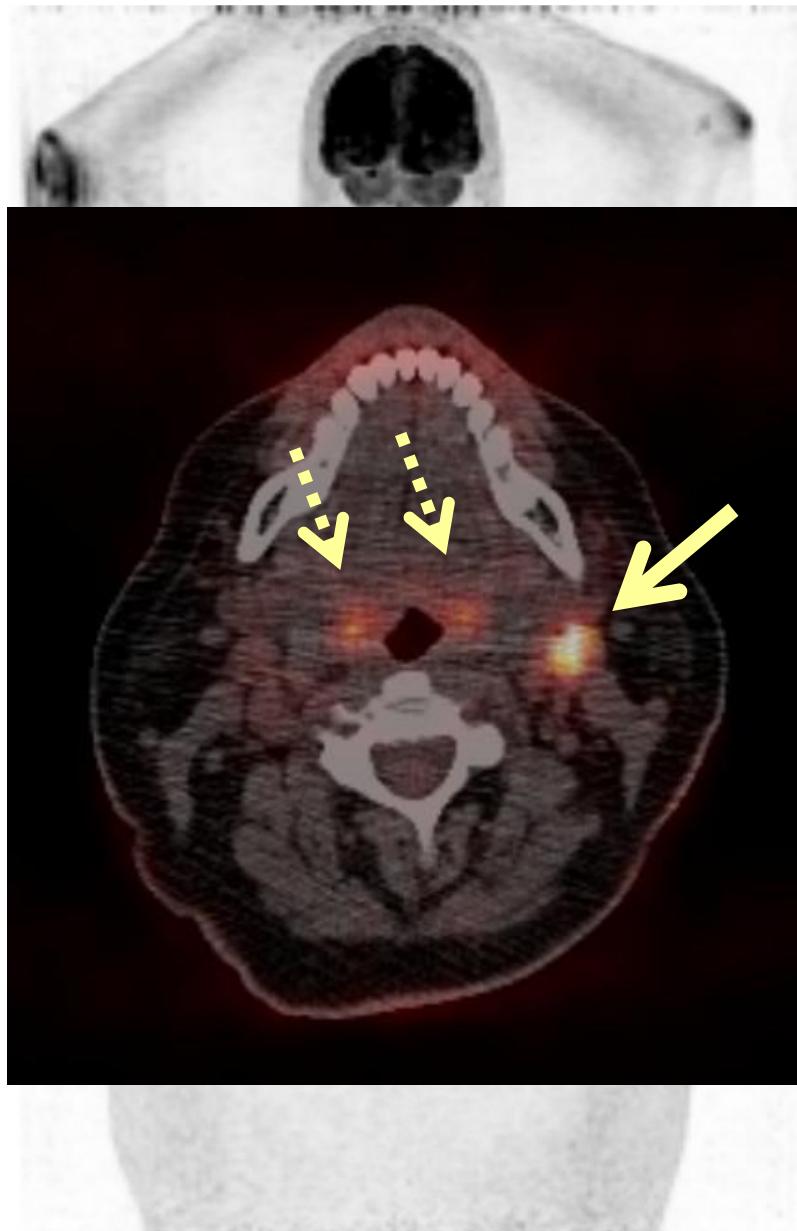
Ved **nukleærmedisinske
undersøkelser** ligger
bildeinformasjonen i opptak
og fordeling av det
radiofarmasøyttiske preparatet,
mens vefsattenuering vil
fordreie informasjonen.

Ikke-attenuasjonskorrigert

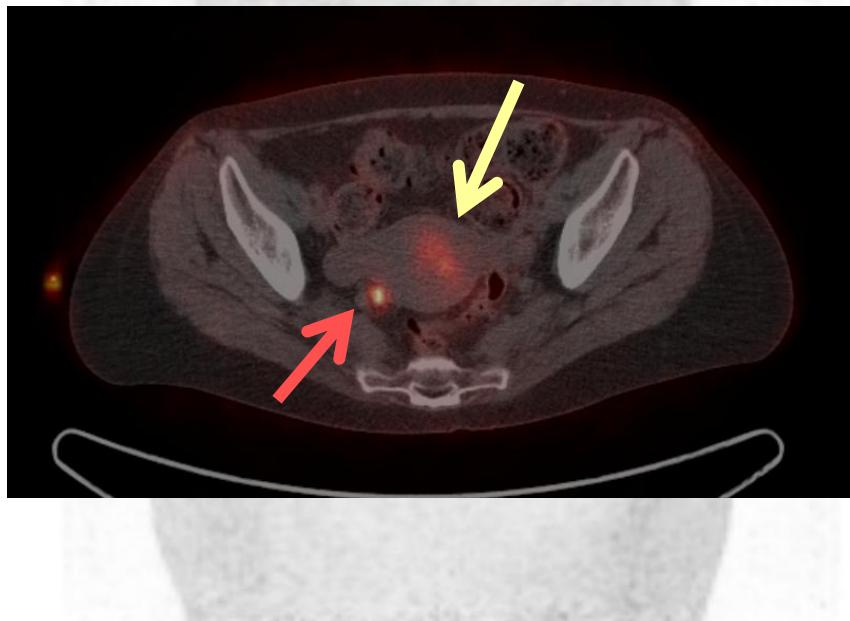
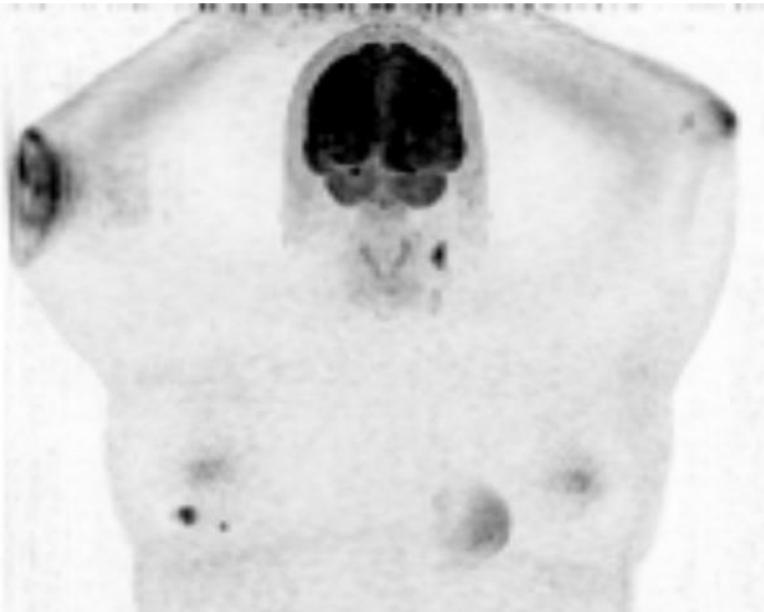
CT-attenuasjonskorrigert

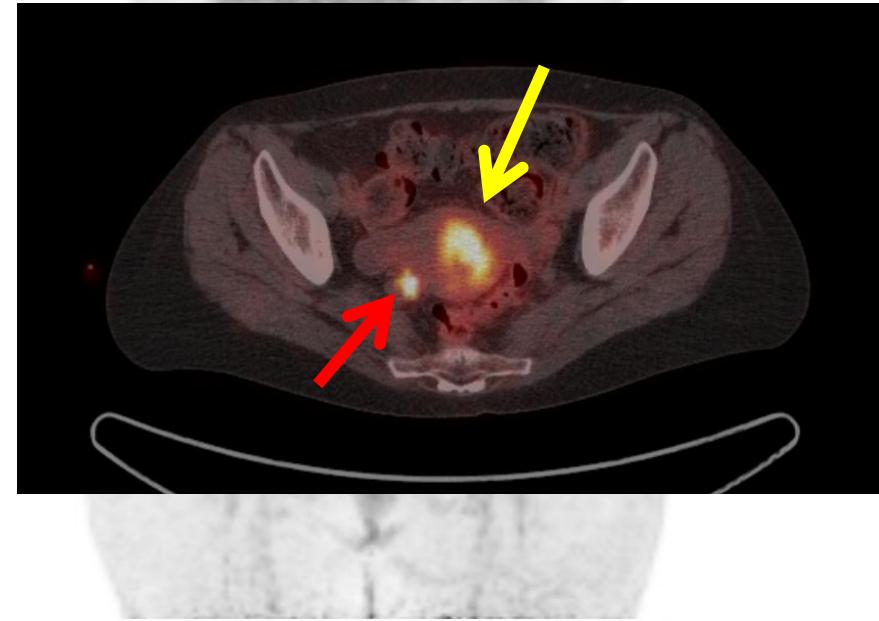
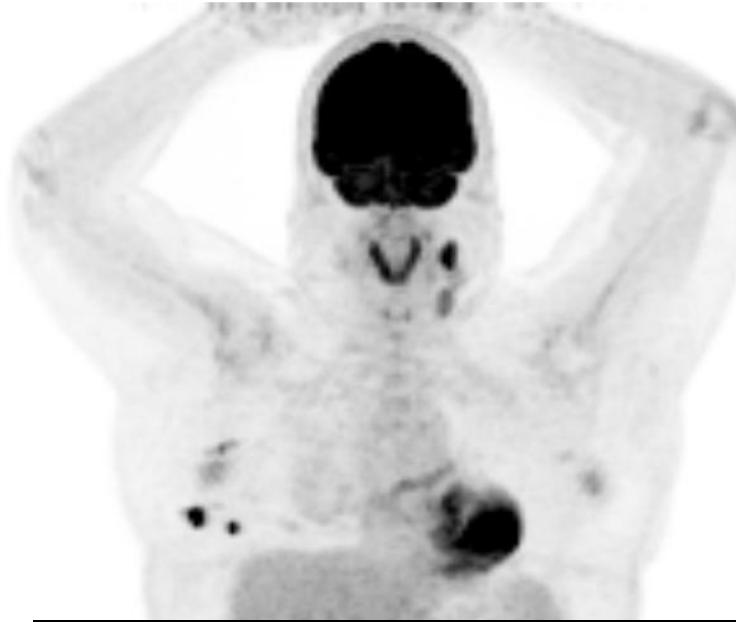
Ikke-attenuasjonskorrigert

CT-attenuasjonskorrigert

Ikke-attenuasjonskorrigert

CT-attenuasjonskorrigert

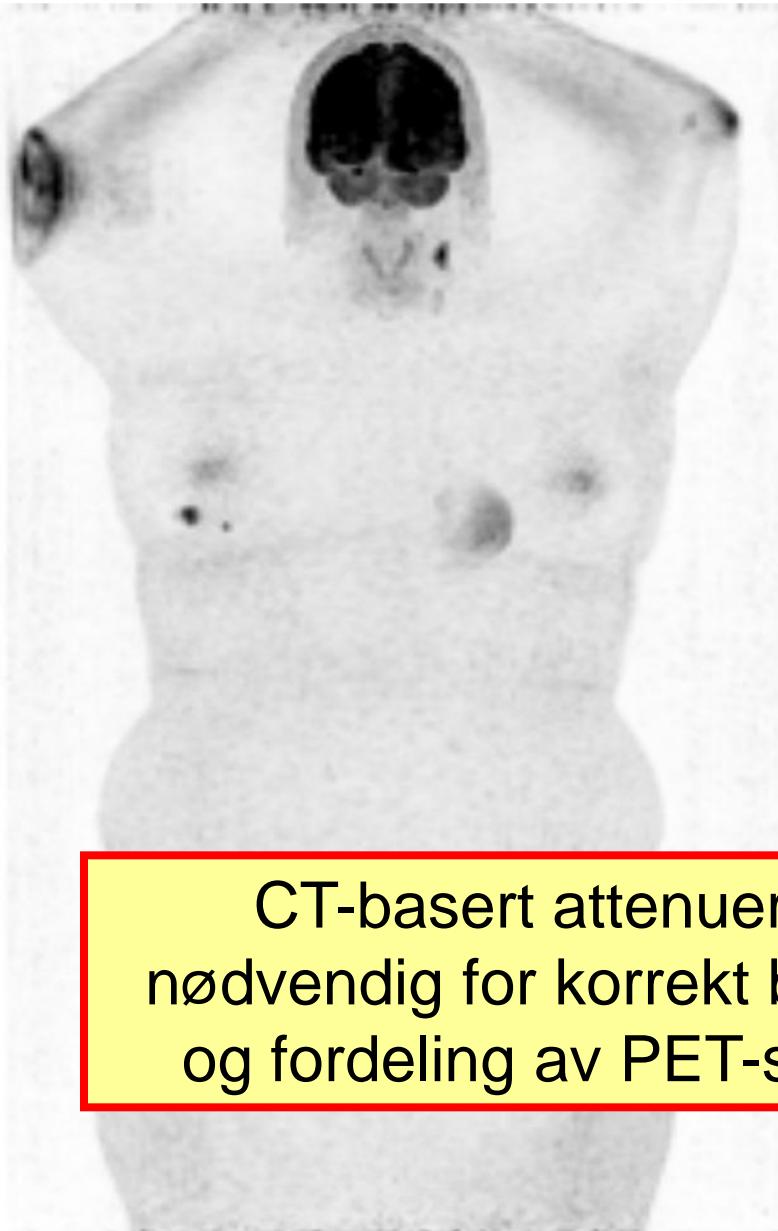

Ikke-attenuasjonskorrigert

CT
→

CT-attenuasjonskorrigert

Ikke-attenuasjonskorrigert

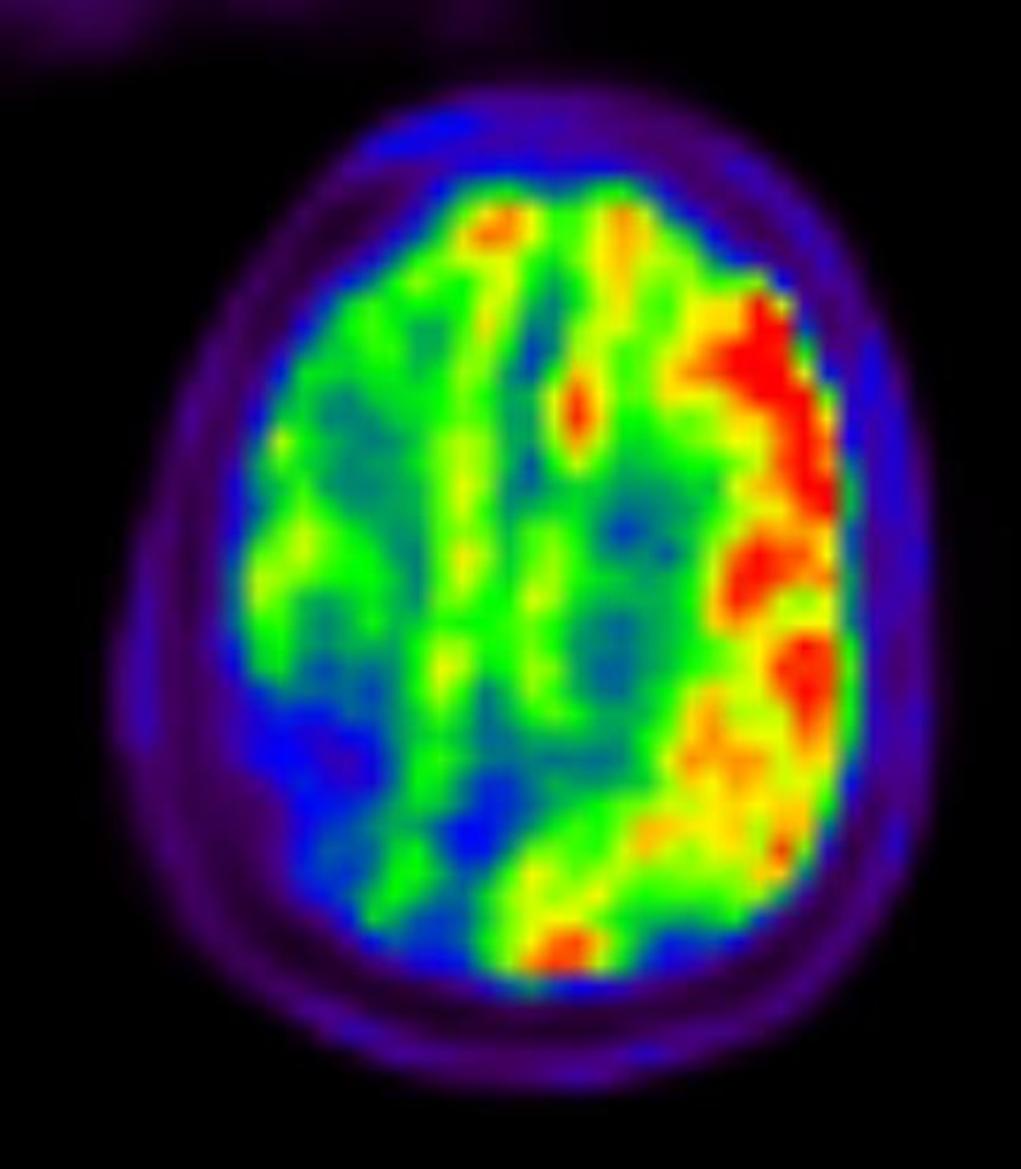

CT-attenuasjonskorrigert

CT-basert attenueringskorreksjon er helt nødvendig for korrekt bildefremstilling av opptak og fordeling av PET-sporstoffet i kroppen.....

..... men
koregistreringen
MÅ være perfekt, ellers får
man **misregistrerings-**
artefakter

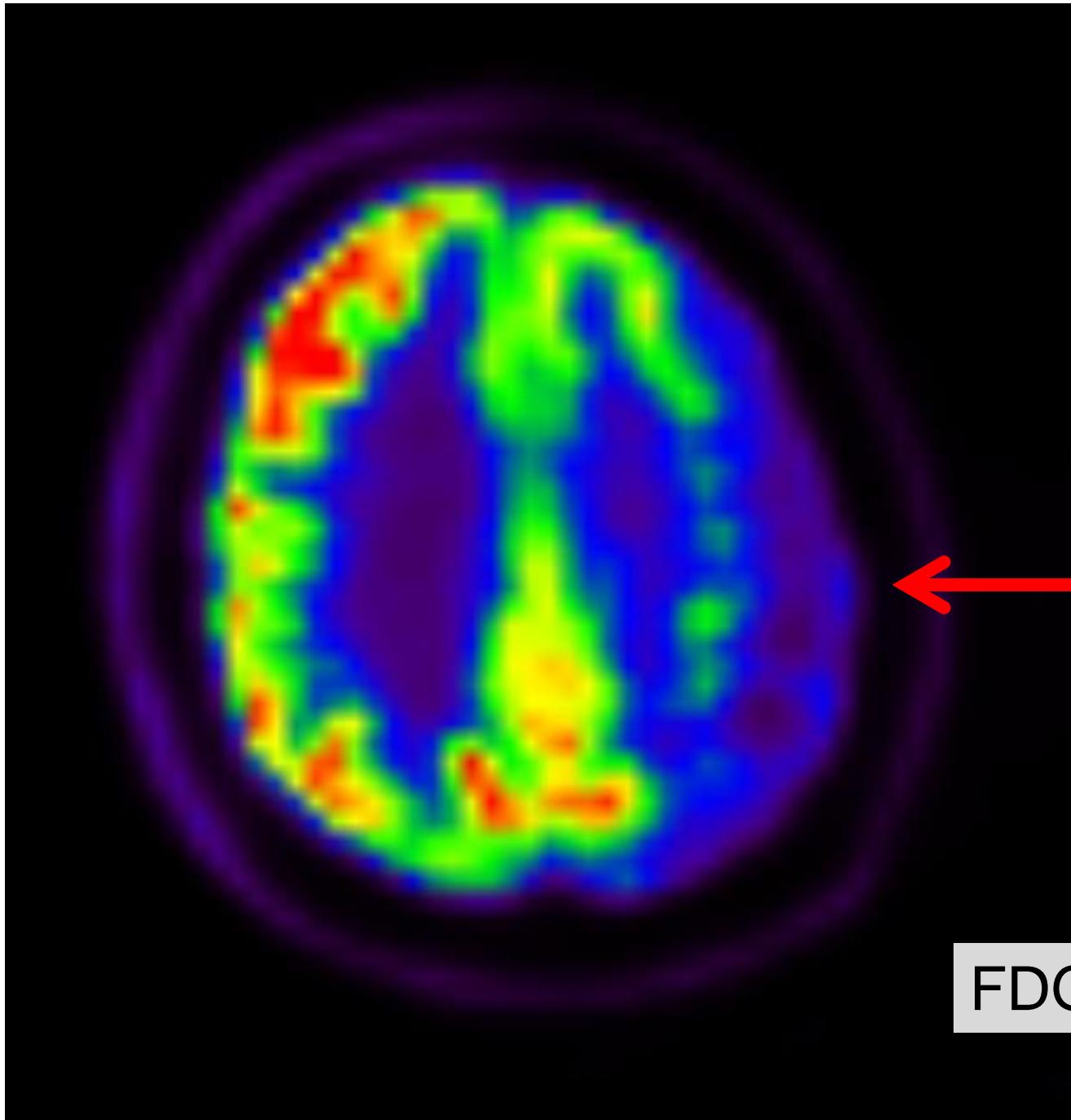

Pt no 1
FDG PET/CT

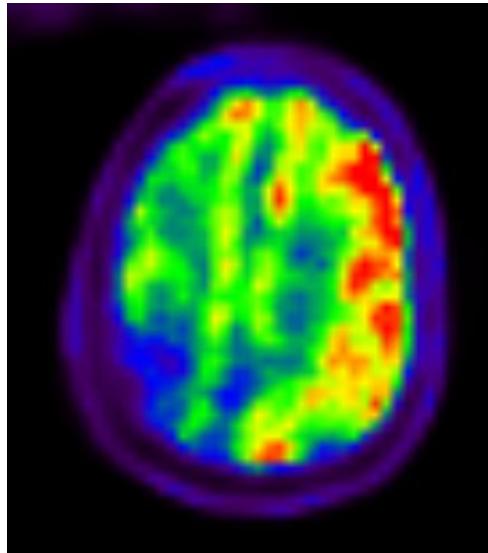
Tilfeldig funn:
Redusert opptak
høyre cerebrale
hemisfære

Årsak:
Carotisstenose høyre
side

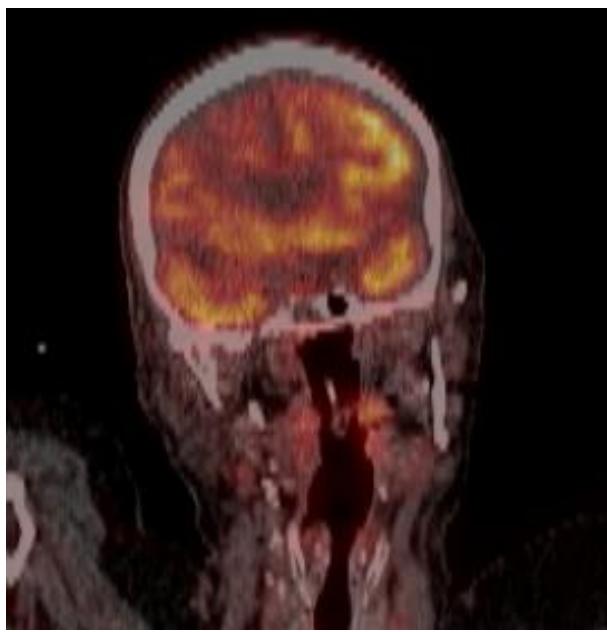
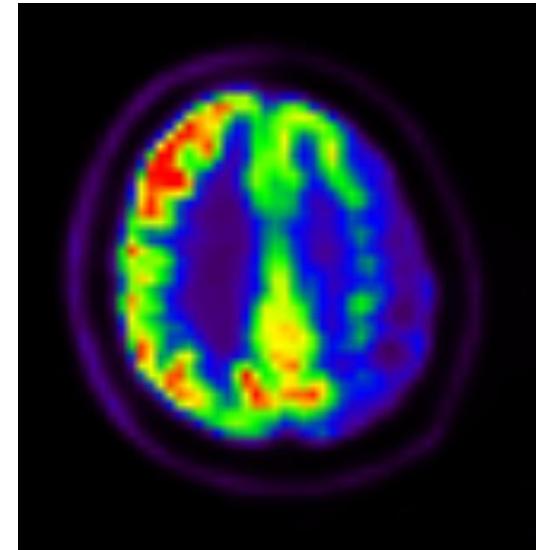
Pt no 2

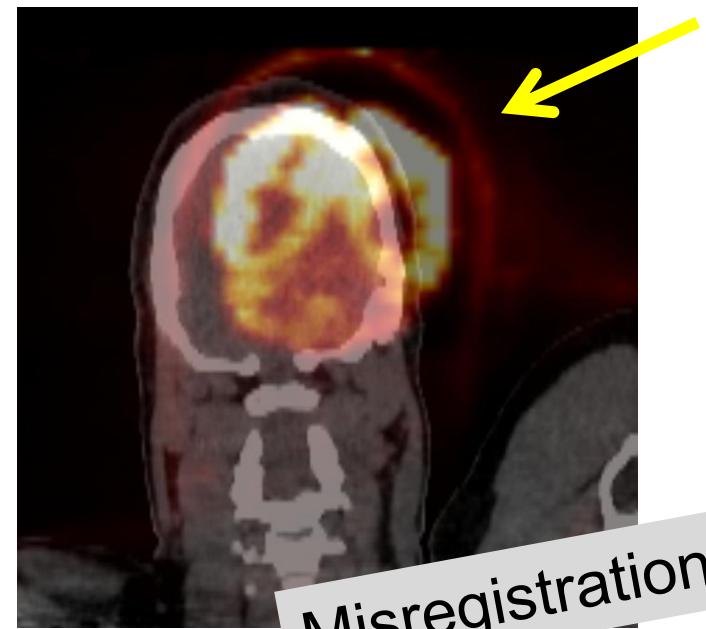
FDG PET/CT

Axial brain
PET

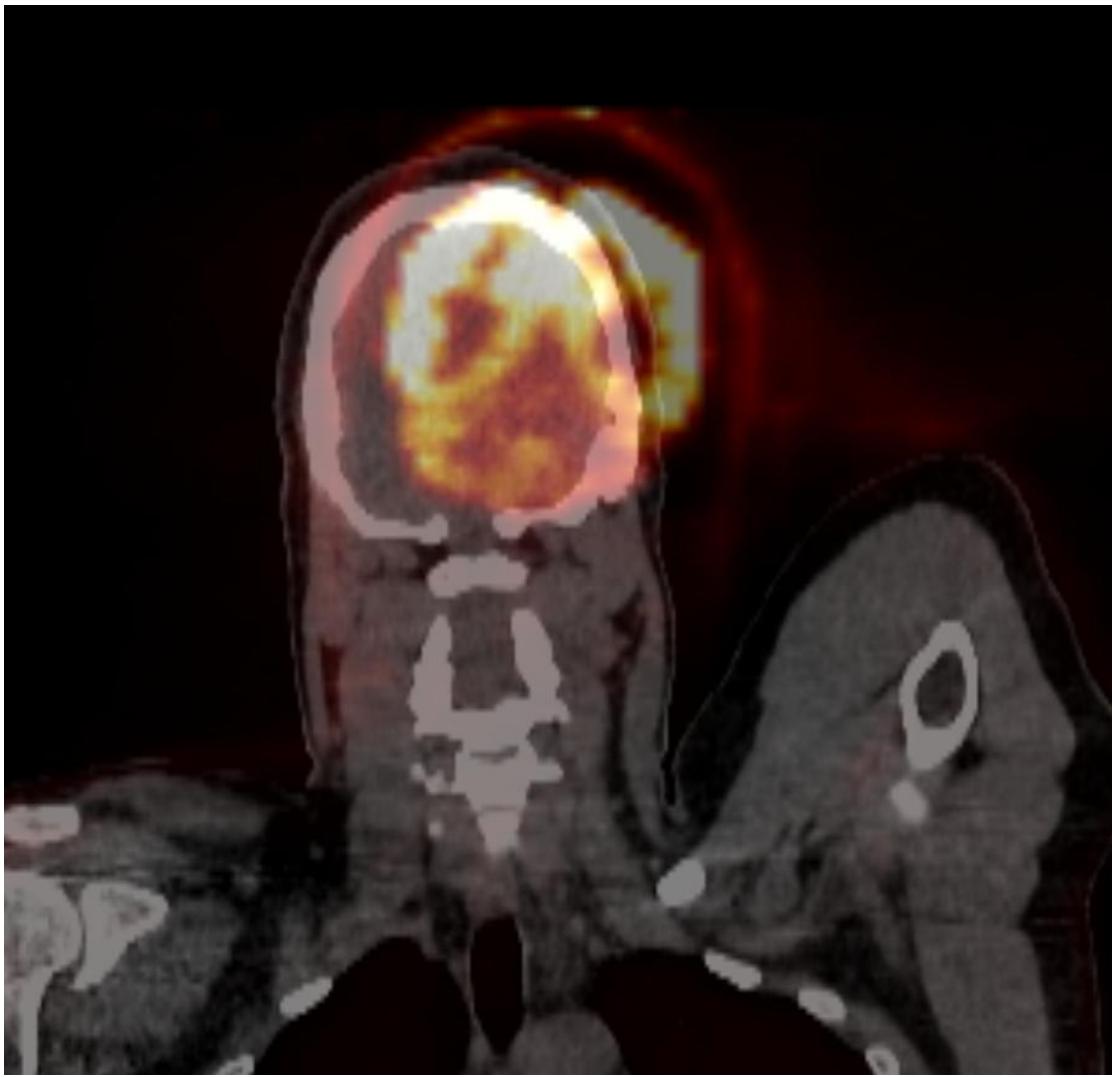
Coronal
PET/CT

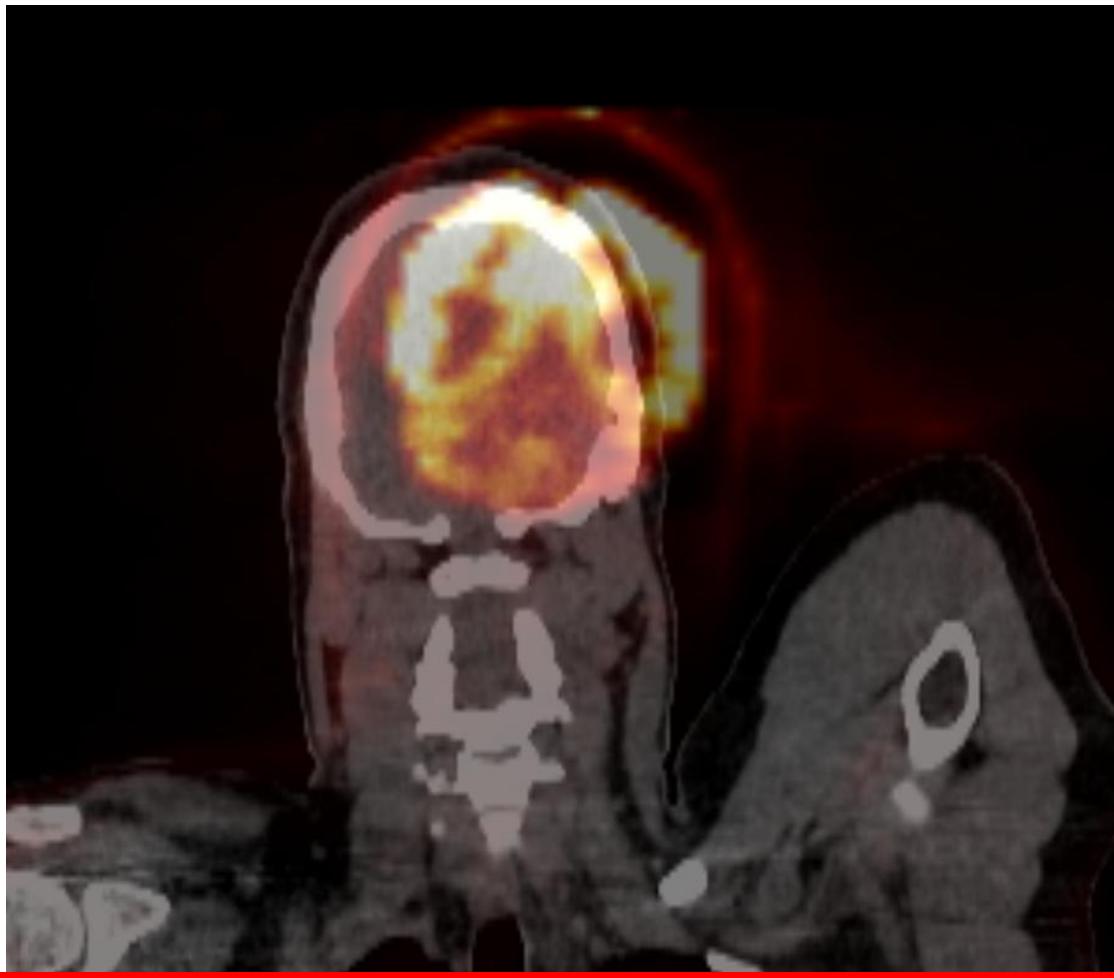
Misregistration !

Pt no 1

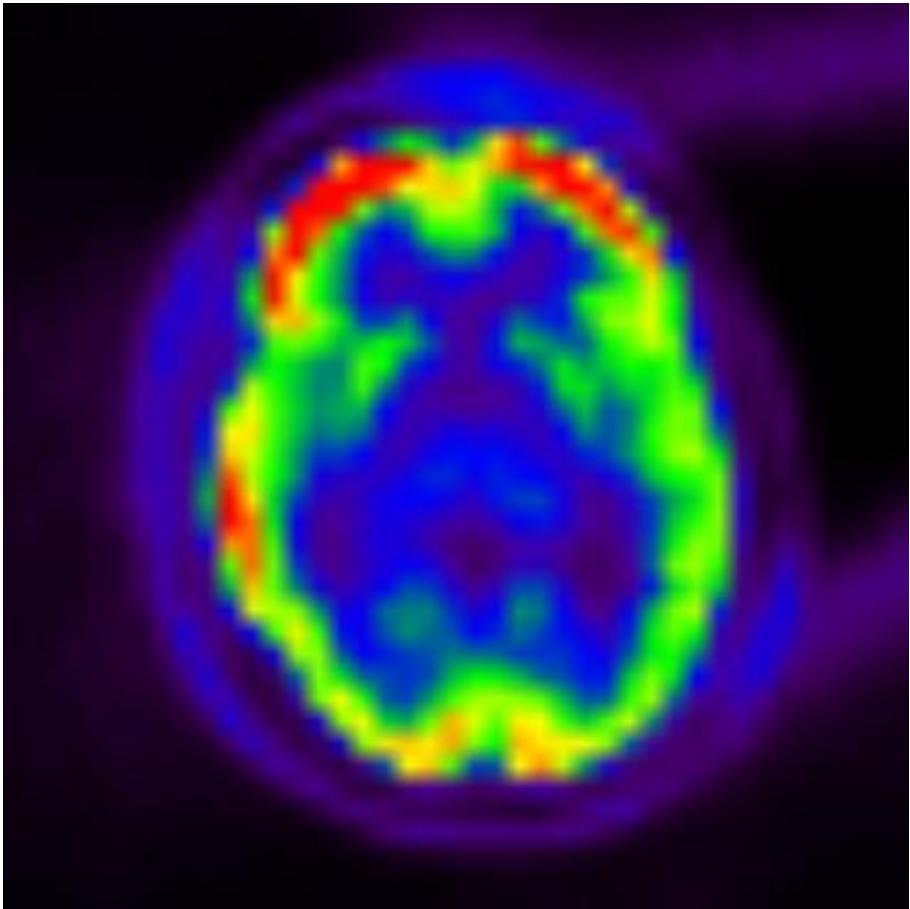
Pt no 2

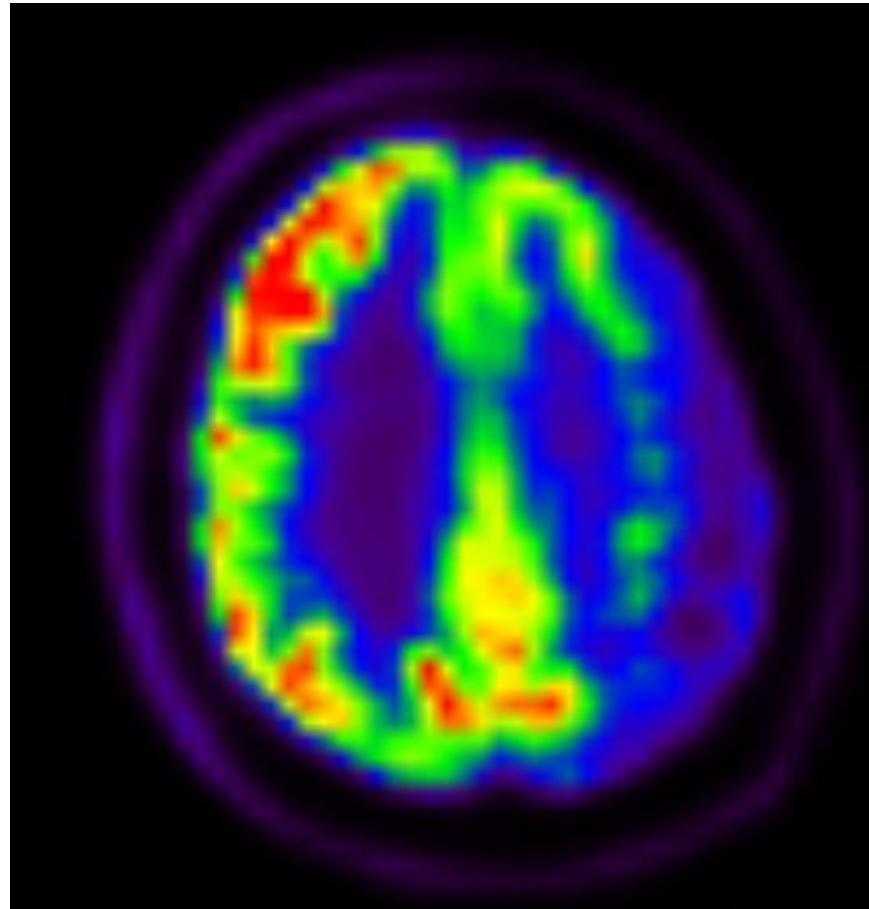
Alvorlig **misregistrering** mellom PET
og CT resulterer i feil
attenueringskorreksjon

De områder av hjernen som ligger utenfor
CT-avbildningen blir ikke
attenueringskorrigert og fremstår med
lavere FDG-opptak

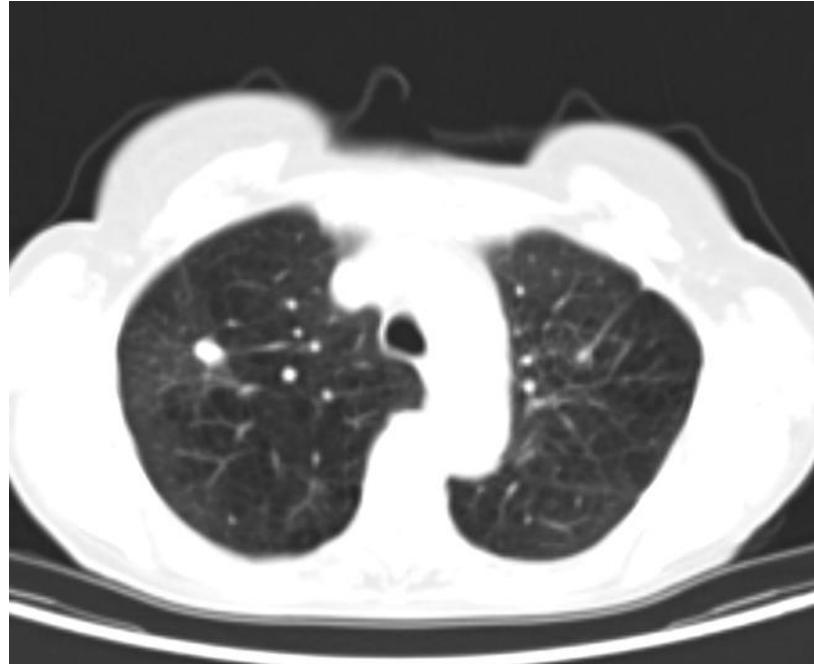

Ikke-attenueringskorrigert:
Symmetrisk kortikalt opptak

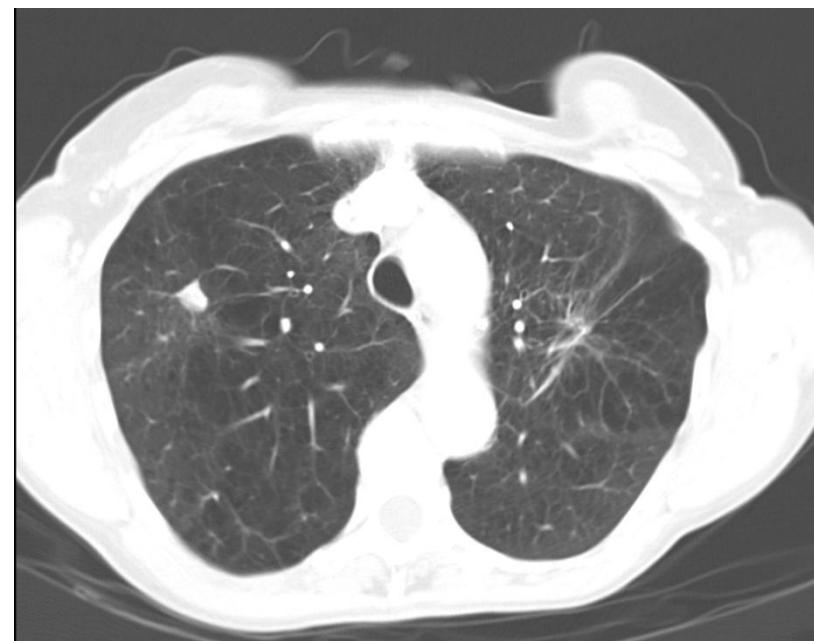

Attenueringskorrigert, men
feilaktig pga hodebevegelse
med misregistrering PET og
CT som følge

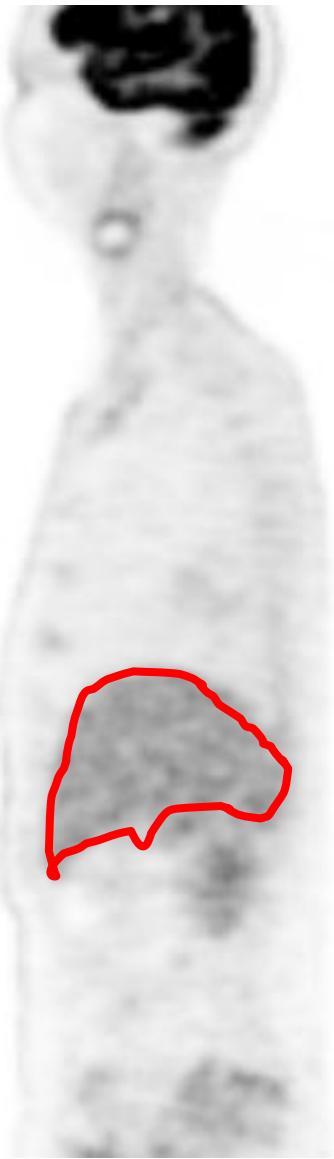
Inspiratorisk breath-hold er optimalt for dCT av thorax og abdomen, men gir betydelig misregistrering mellom PET og CT på PET/CT som resulterer i betydelige bildeartefakter og unøyaktig kvantitering

Lavdose CT (PET/CT) under rolig pusting

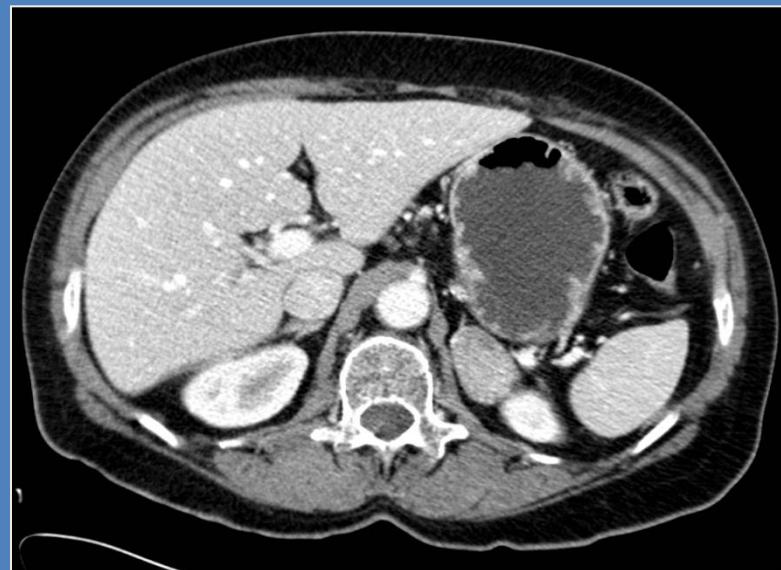
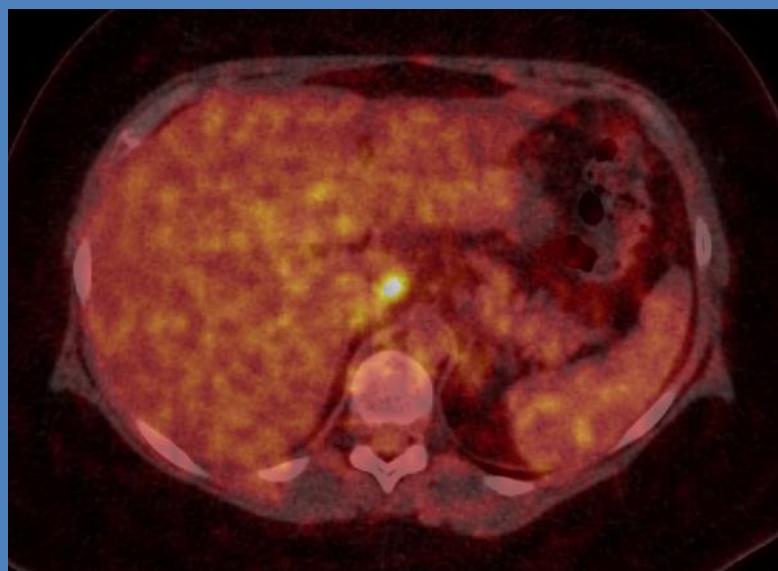

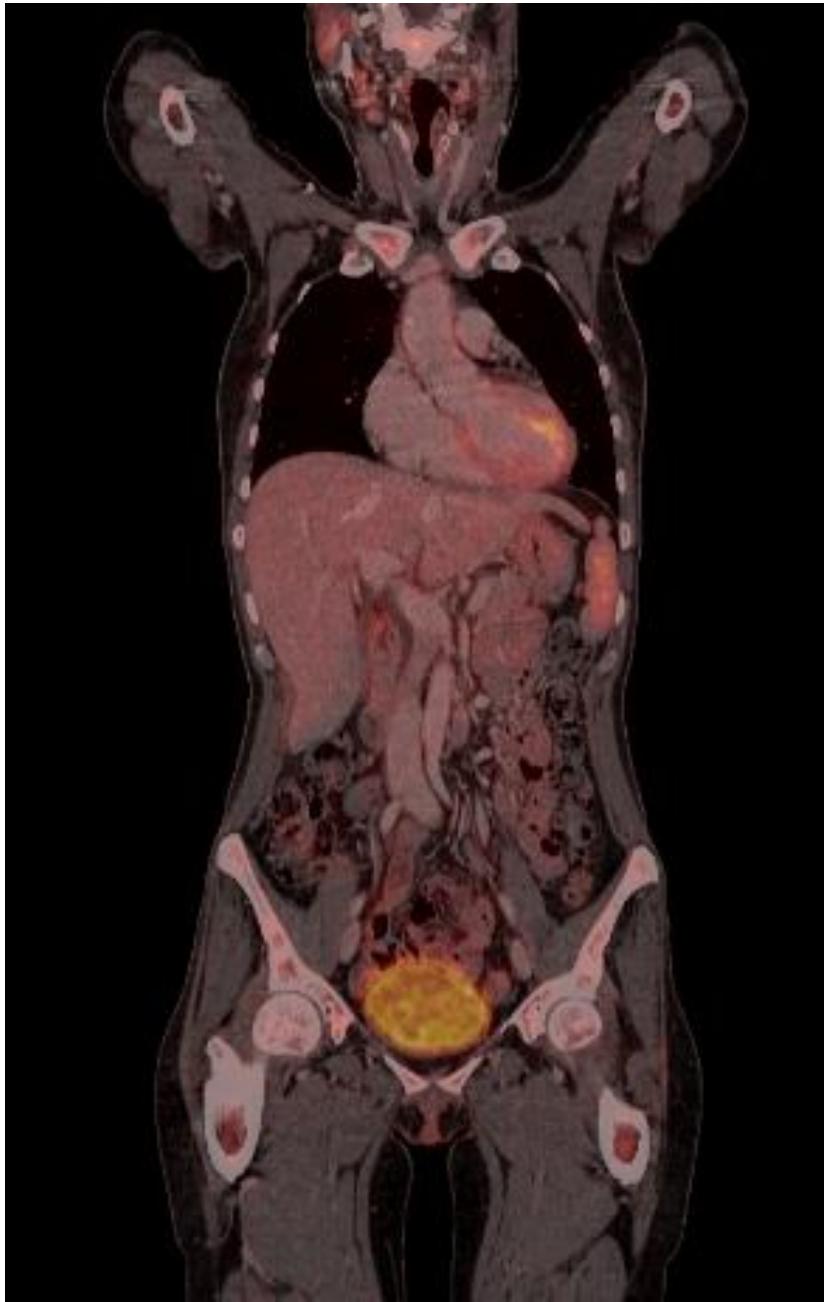
Diagnostisk CT under inspiratorisk breath-hold

sagittal

Københavnmodellen

Is contrast enhanced CT necessary in addition to PET/CT?

..... less clear (Sally Barrington et al Br J Haem 2013).

The use of contrast-enhanced CT did not alter stage nor change in management in 4 series.

Gollub MJ. J Nucl Med 2007; 48: 1583-91.

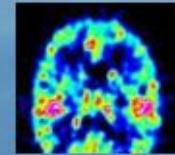
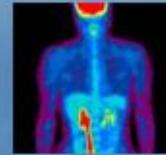
Rodríguez-Vigil B et al. J Nucl Med 2006; 47: 1643-1648.

Elstrom R. Annals of Oncol 2008; 19: 1770-73.

Pinilla et al. The Quarterly J Nucl Med Mol Imaging 2011; 55: 567-75.

If a contrast enhanced CT is performed at staging and there is no additional benefit, subsequent examinations should be performed at lower dose

Sally Barrington 2013

- Den hyppigste planen, dersom PET ikke hadde vært tilgjengelig, var alternativ bildediagnostikk (oftest CT eller MR). Dette gjaldt **9518** pasienter.
- For disse 9518 pasientene ble etter utført PET ytterligere bildediagnostikk funnet indisert hos kun **552** pasienter ($552/9518 = 6\%$).

Hillner BE et al. National Oncologic PET Registry.
J Clin Oncol 2008; 26: 2155-61.

Brenner DJ, Hall EJ.

**Are Patients Being Irradiated
Unnecessarily? Computed Tomography --
An Increasing Source of Radiation
Exposure.**

:

N Engl J Med **2007**; 357: 2277-2284.

Six percent of all cancers in the United States may be attributable to the radiation from CT studies.

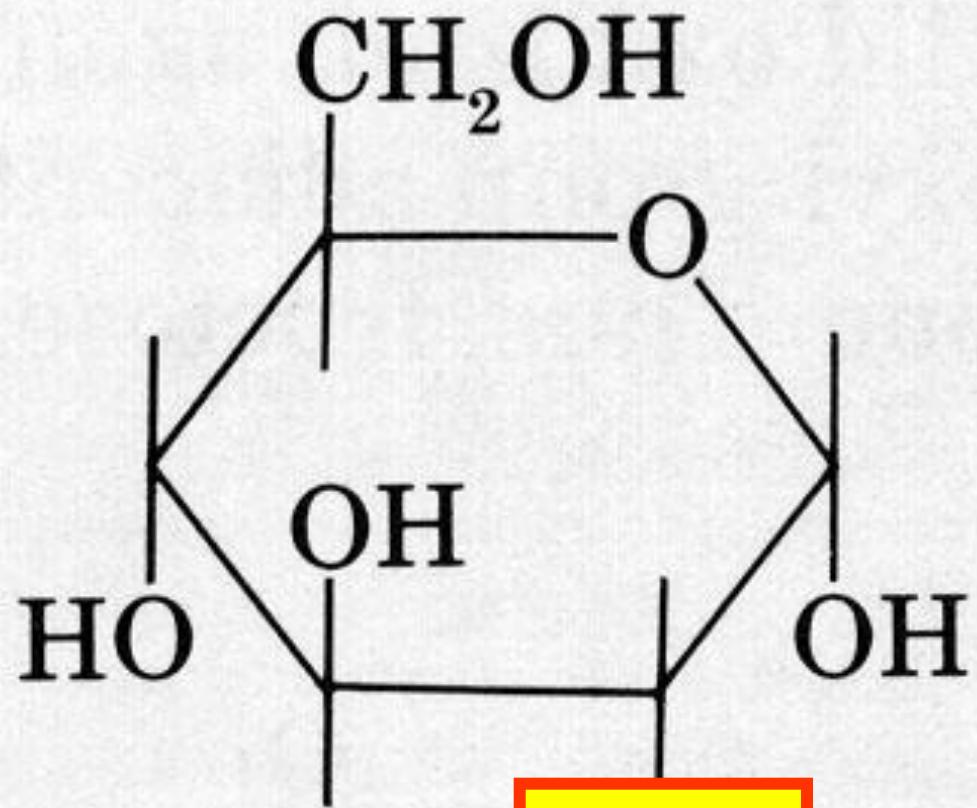
Approximately one-third of all CT scans may not be justified. Twenty million adults and >1 million children are being irradiated unnecessarily.

Brenner DJ, Hall EJ. *N Engl J Med* 2007; 357: 2277-2284

FDG / CT

PET-scan i

lymfomdiagnostikk og monitorering av behandlingsrespons

¹⁸F

2-DEOXY-2-[¹⁸F]FLUORO-D-GLUCOSE

FDG

F D G

F P E T C T

Warburg O, Posener K, Negelein E.
Ueber den Stoffwechsel der Tumoren.
Biochemische Zeitschrift **1924**; 152: 319-344.

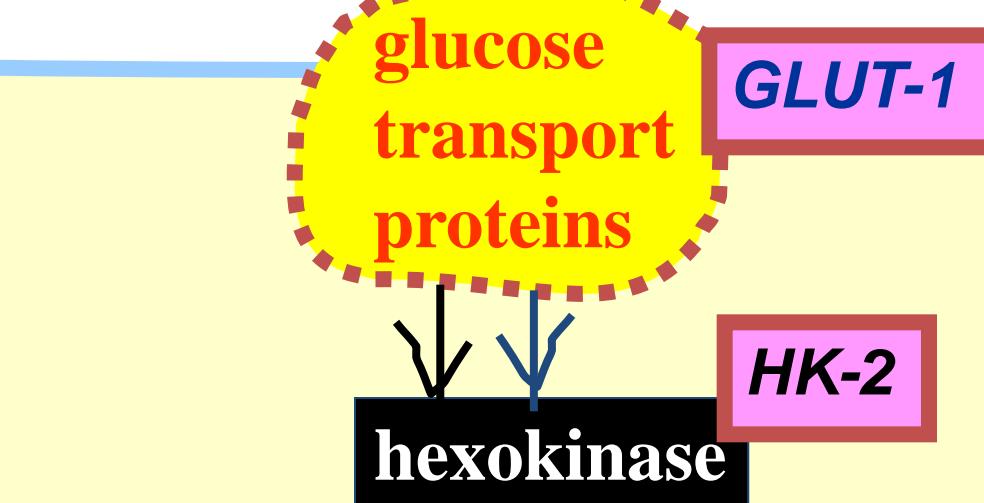
Warburg O.
On metabolism of tumors.
Constable,
London, England **1930**.

Malignant transformation of cells is associated
with an increased glycolytic rate.

Otto Heinrich
Warburg
1883-1970

glucose $\xrightarrow{\hspace{1cm}}$ $^{18}\text{F-FDG}$

glucose-6-P

Aerob
ned-
brytning

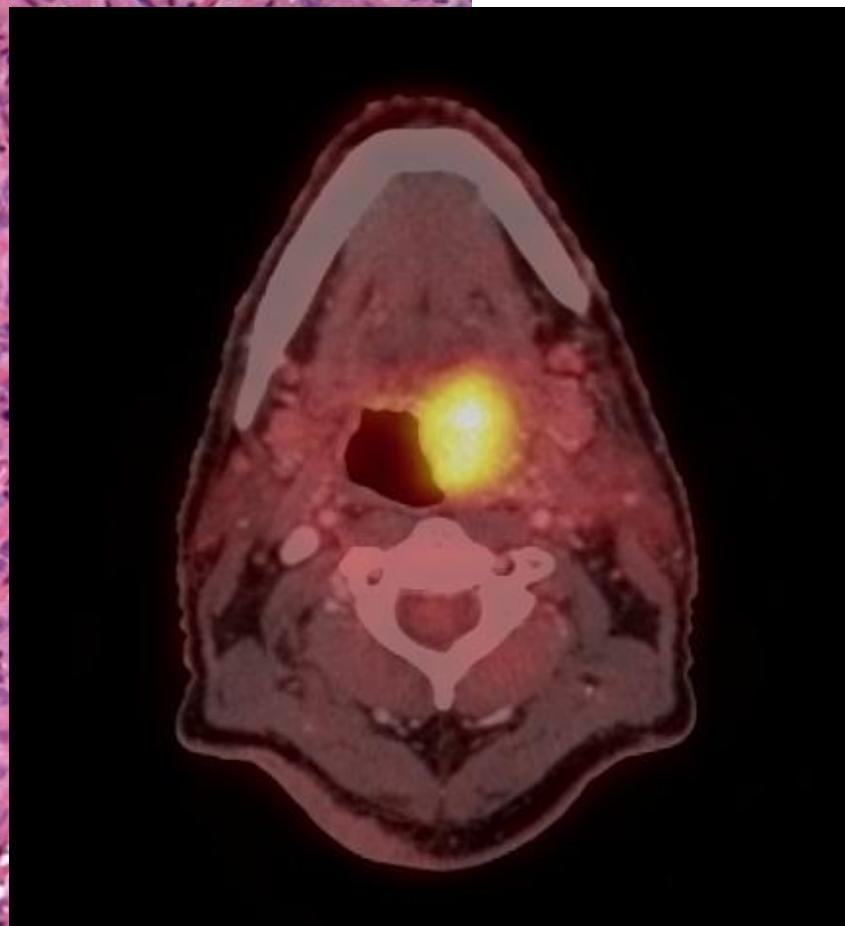
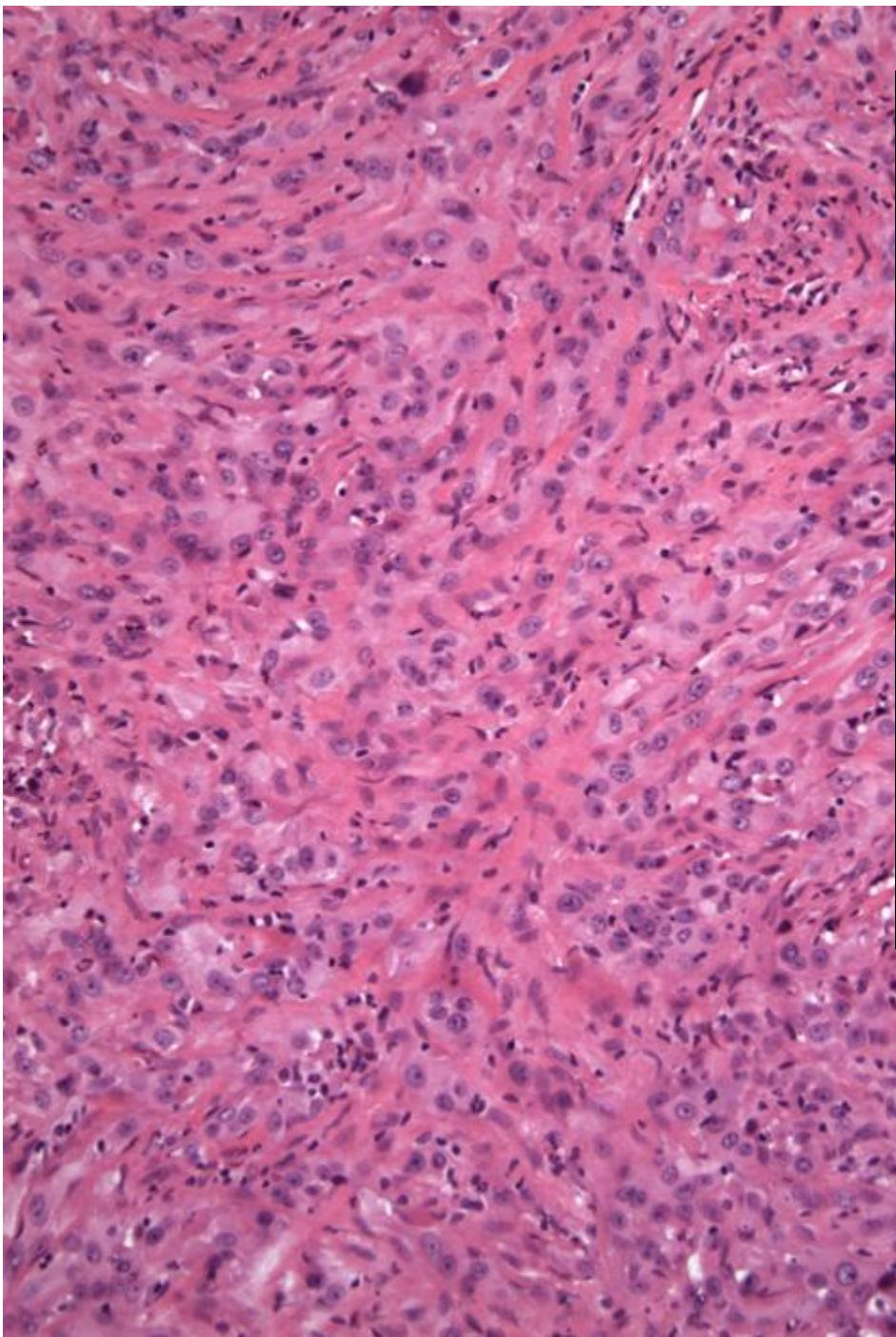
$\text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O}$

glycogen

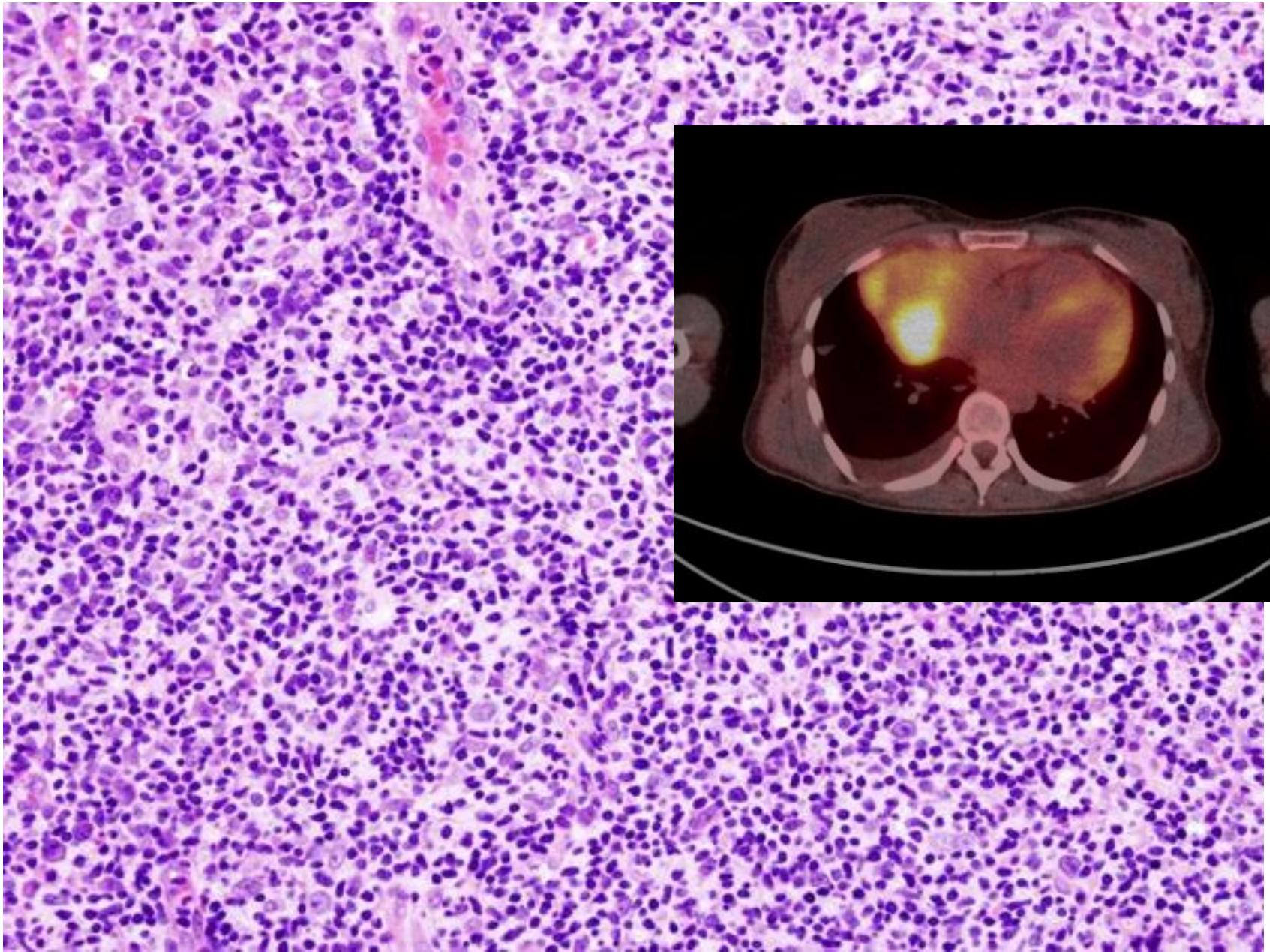
$^{18}\text{F-FDG-6-P}$

phosphatase

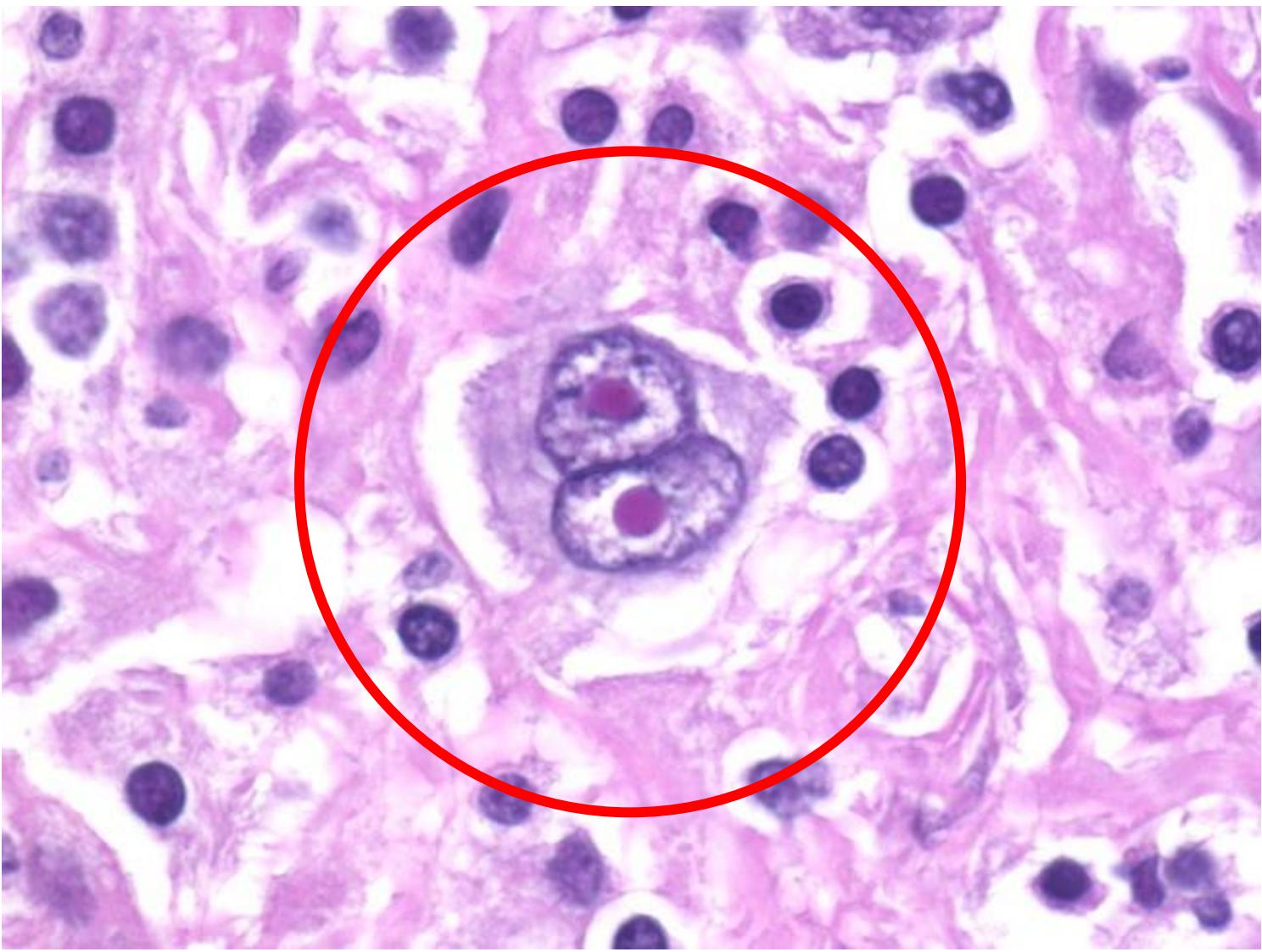
Anaerob
degradering

SCC

Diffuse large B-cell lymphoma (DLBCL)

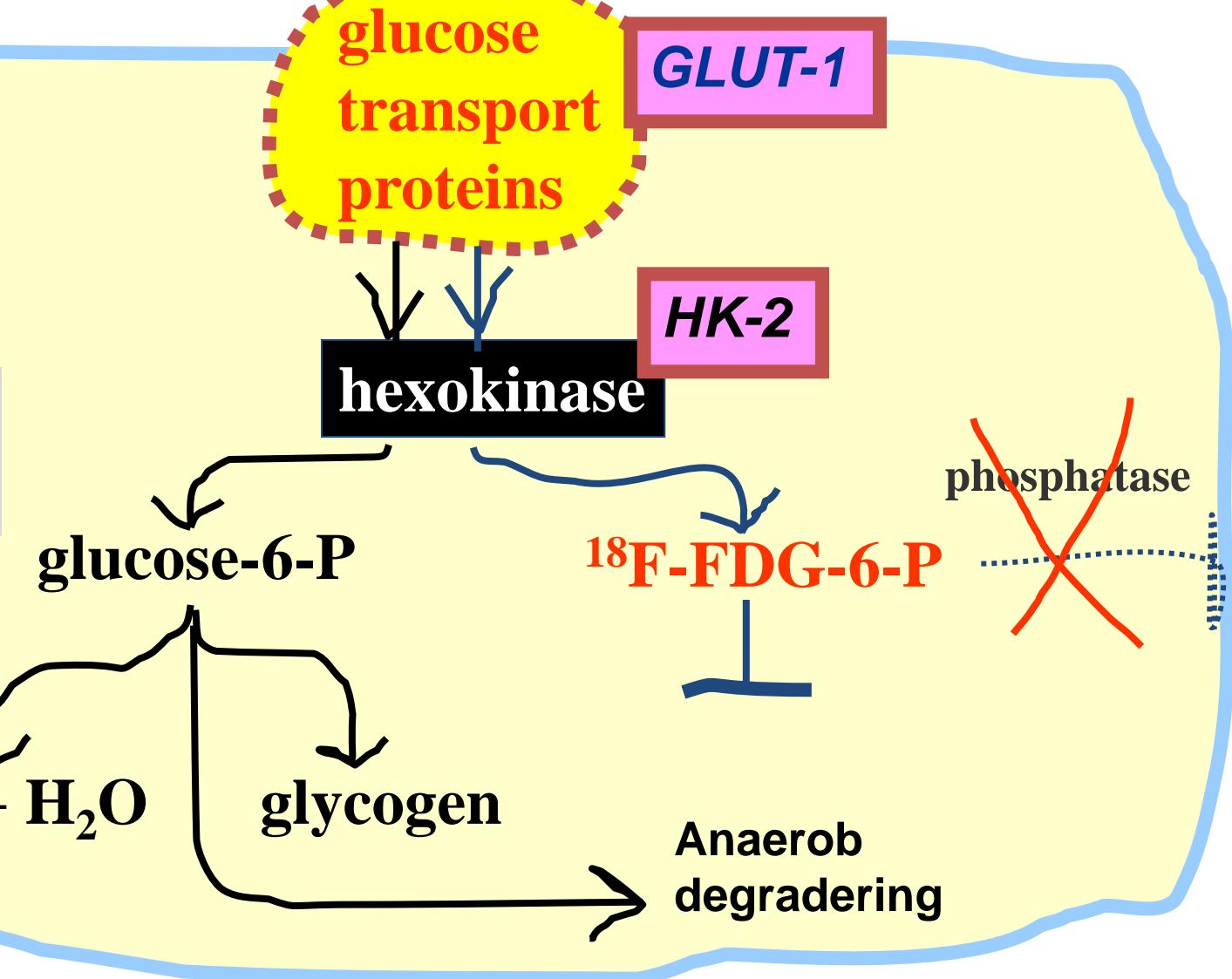

Hodgkin's lymfom:
Reed Sternberg celler omgitt av reaktive lymfocytter..

Otto Heinrich
Warburg
1883-1970

glucose $\xrightarrow{\hspace{1cm}}$ $^{18}\text{F-FDG}$

Hvorfor fungerer FDG PET/CT for **HL**?

FDG er en god biomarkør for inflammatoriske
celler i tumors microenvironment

Gallamin A. Haematologica 2010: 95: 1046-48.

Aggressive lymfom har vanligvis meget høyt FDG-opptak og høyere enn indolente lymfomer : **SUVmax** ofte høyere enn cerebral cortex (=12)

Indolente lymfomer har generelt lavere FDG-opptak enn cerebral cortex

Schoder et al J Clin Oncol 2005: 23: 4643-51.

God korrelasjon **SUVmax** og **Ki67** index.

Watanabe et al Leukemia and lymphoma 2010: 51: 279-83.

Aggressive lymfom har vanligvis meget høyt FDG-opptak og høyere enn indolente lymfomer : SUVmax ofte høyere enn cerebral cortex (>13)

Indolente lymfomer har generelt lavere FDG-opptak enn cerebral cortex <10

Schoder et al J Clin Oncol 2005: 23: 4643-51.

God korrelasjon **SUVmax** og Ki67 index.

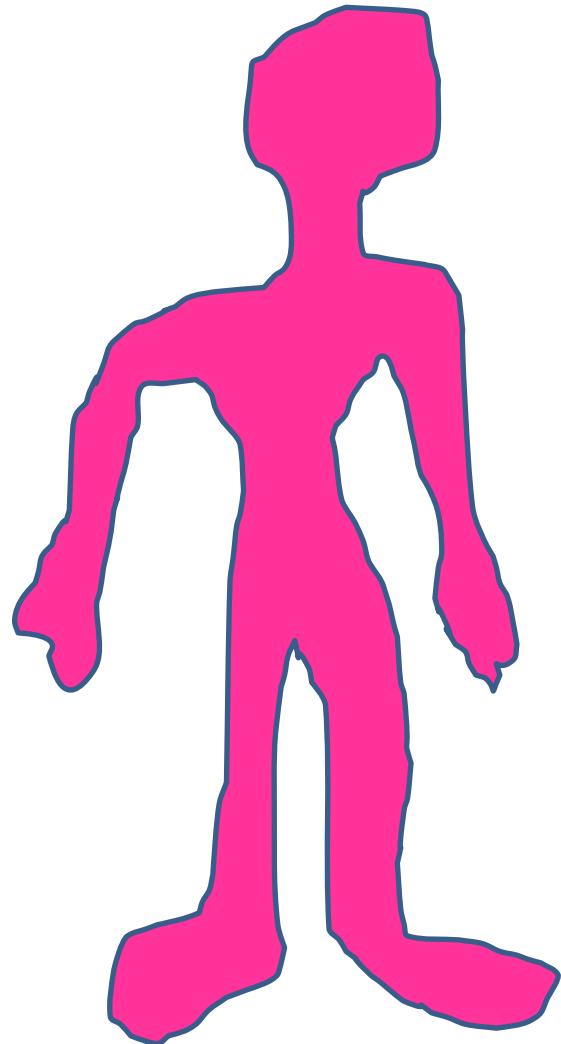
Watanabe et al Leukemia and lymphoma 2010: 51: 279-83.

SUV

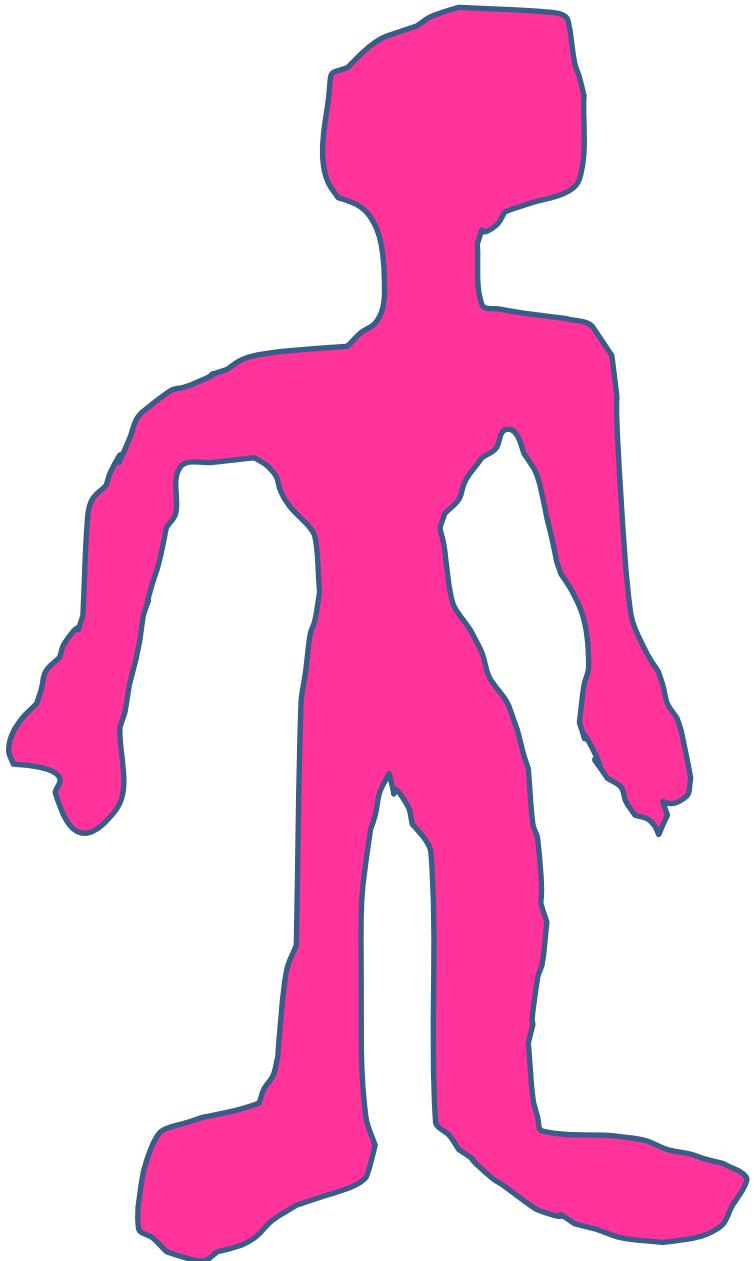
Standardized **U**ptake **V**alue

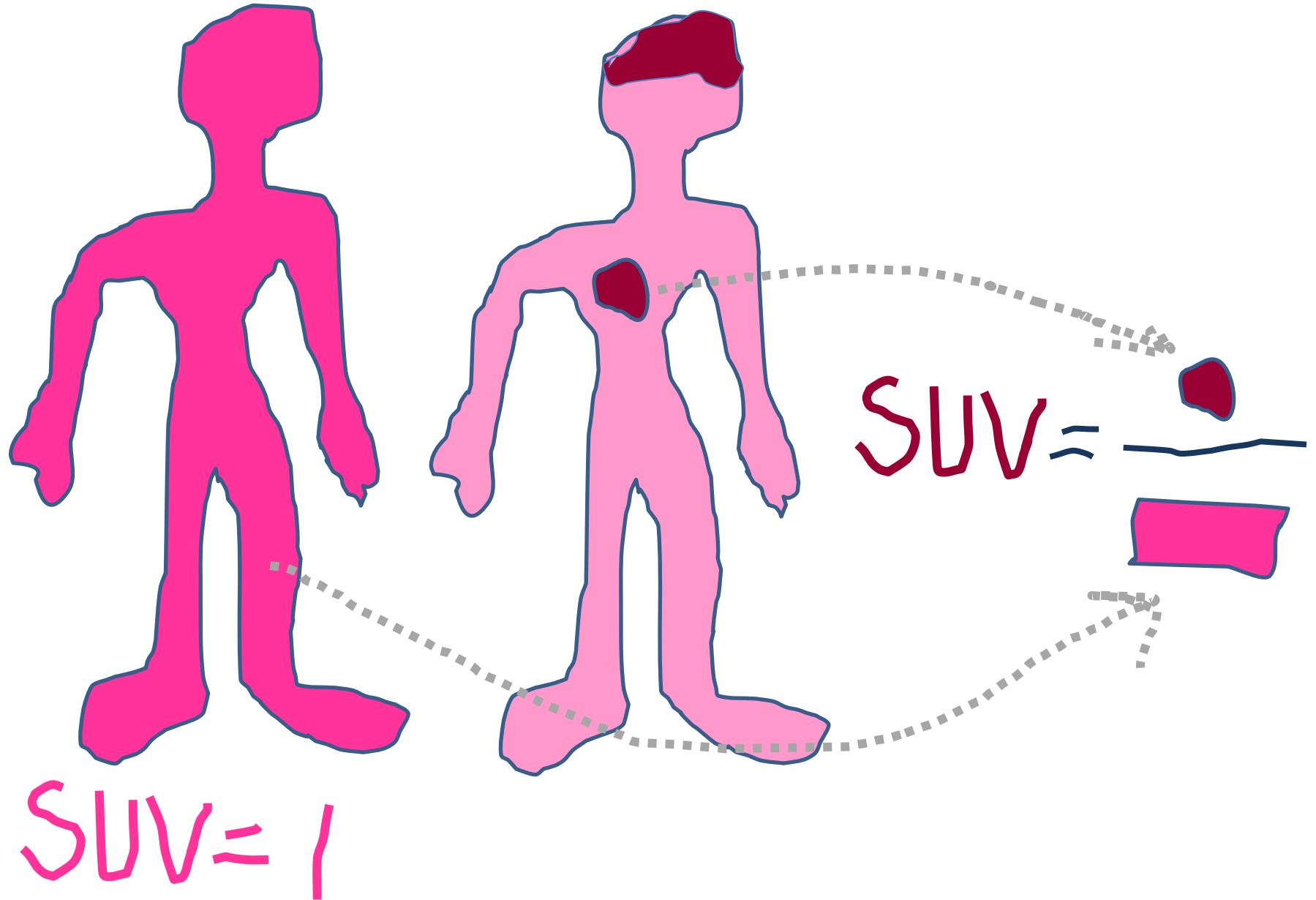
SUV

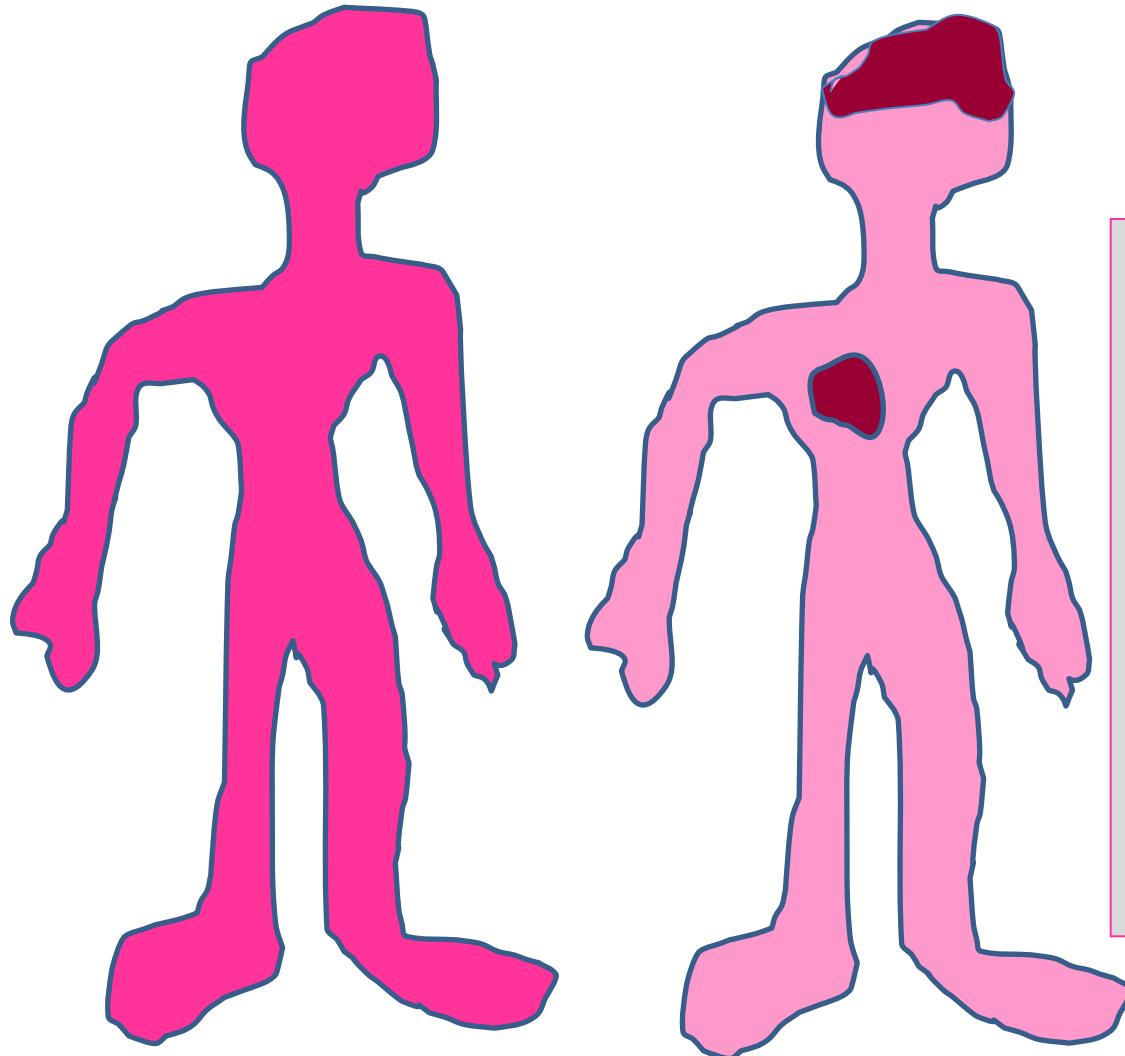
$$\text{SUV} = \frac{\text{Aktivitetskonsentrasjon i vevet (kBq/g)}}{\text{Decay-korrigert injisert aktivitet (kBq)} / \text{Kroppsvekt (g)}}$$

SUV = 1

SUV = 1

Ved FDG PET har:

blod SUVmax=2
lever SUVmax=3

hjernebark SUVmax=12

maligne tumores
SUVmax=4 - 15

Høyt **FDG-opptak** også ved **Burkitt** (Karantanis et al),
Mantle celle lymfom (MCL) og aggressive T-cellelymfomer.

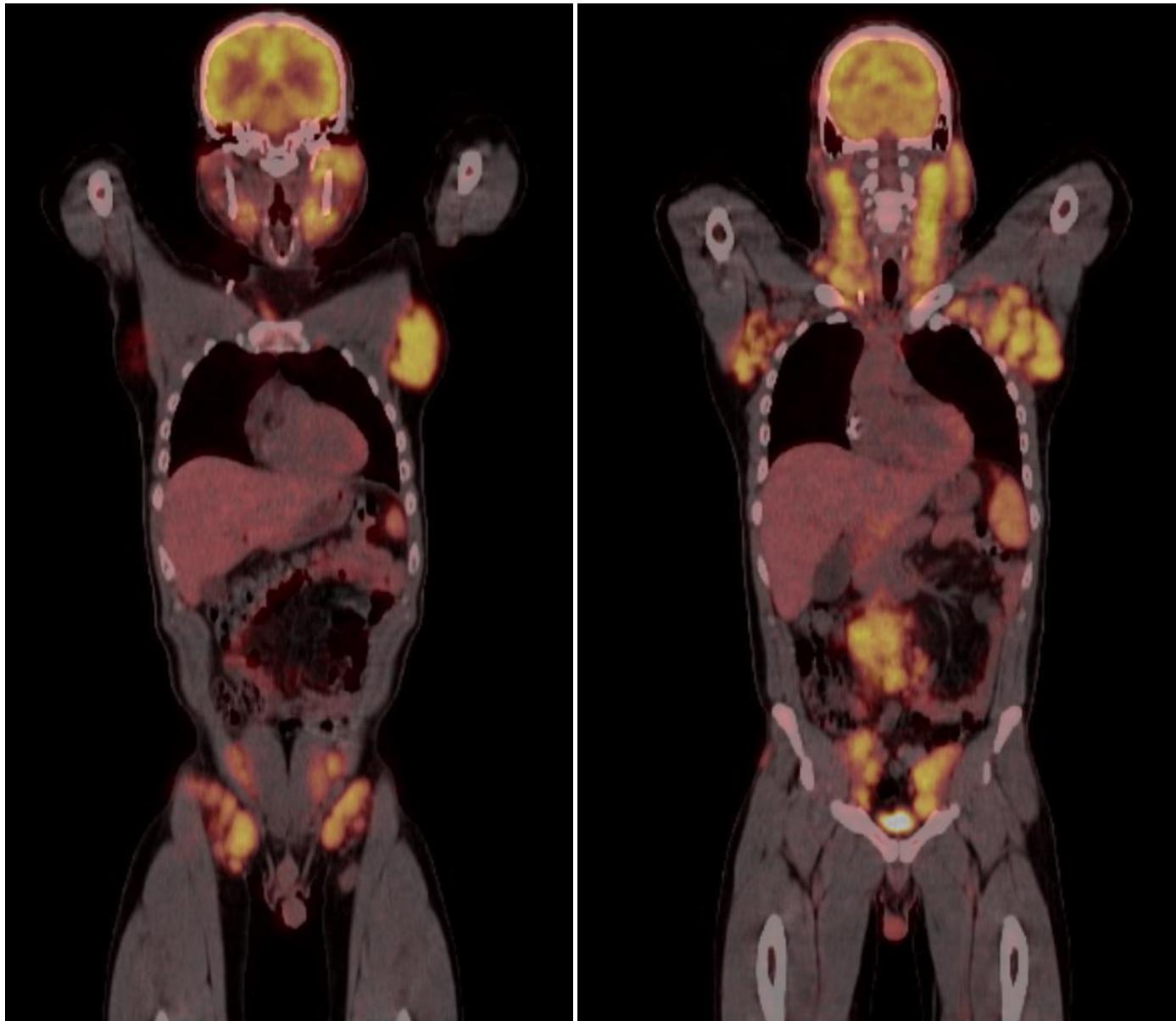
Mer variabelt **FDG-opptak** i **småcellet lymfocytisk lymfom** (50-83%), **ekstranodal marginalzone lymfom** (54-67%), i lymfomer med affeksjon av hud, samt i **KLL**.

M 22
HL (St IV)

FDG
PET-CT:
Baseline
(initial staging)

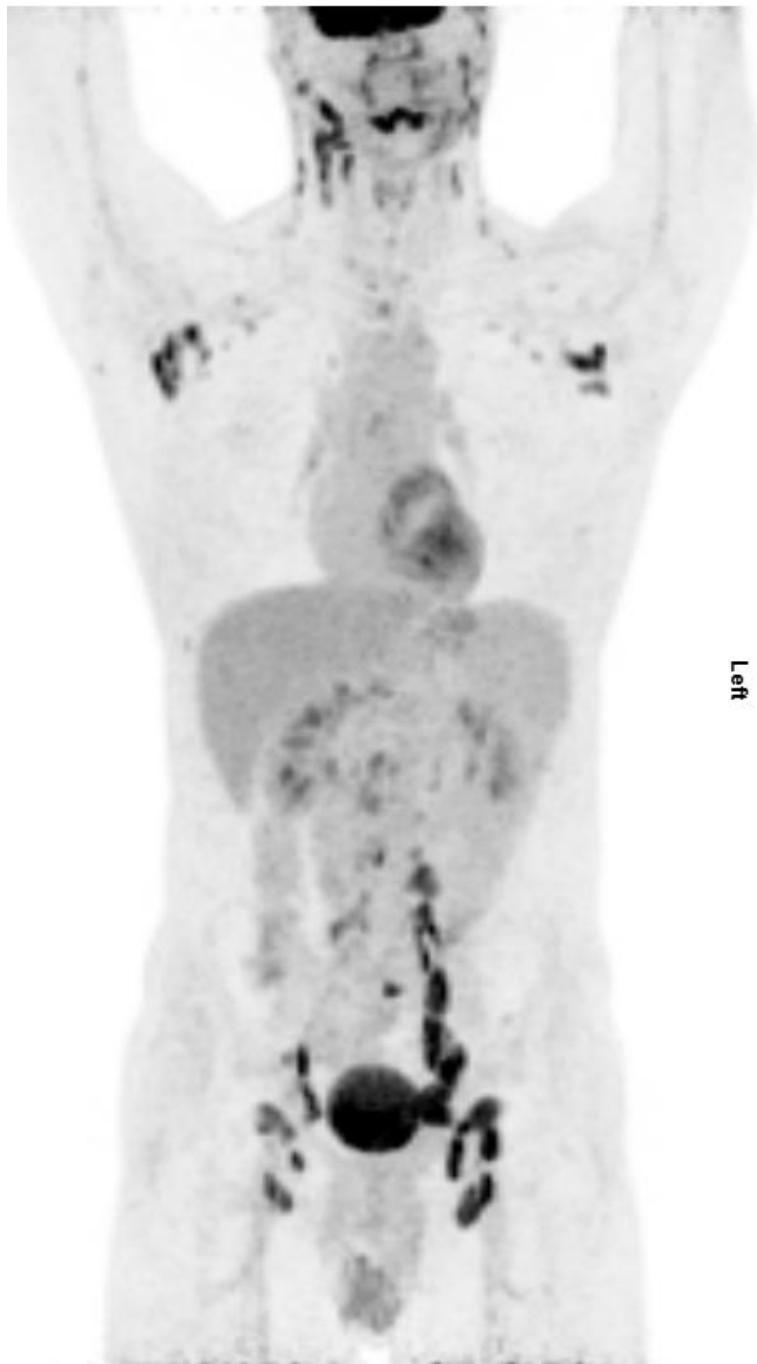
Utbredelse:

LN hals
LN aksiller
milt
LN abdomen
LN bekken
LN lysker

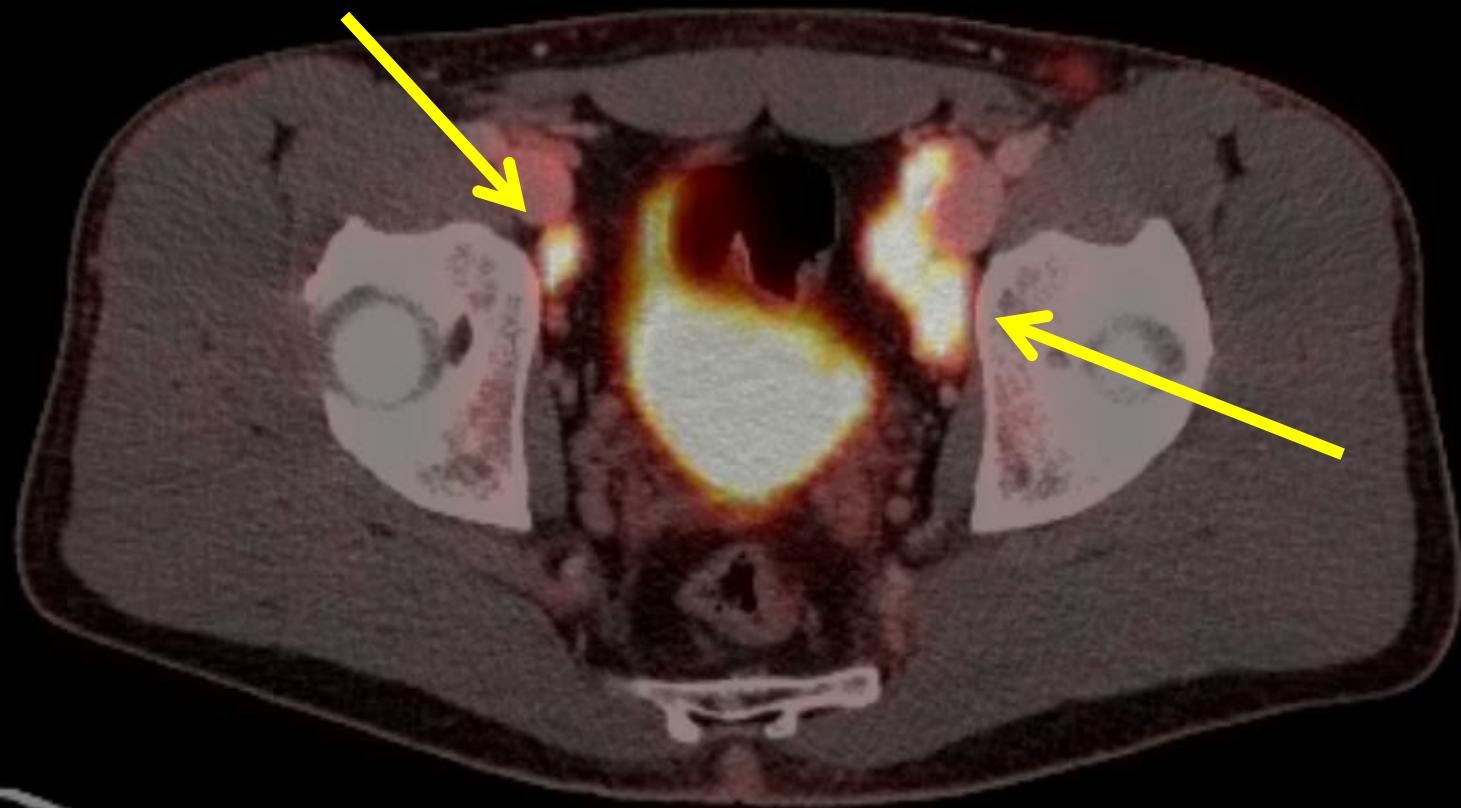

Koronale snitt ant => post

M 33 år
FL

Left

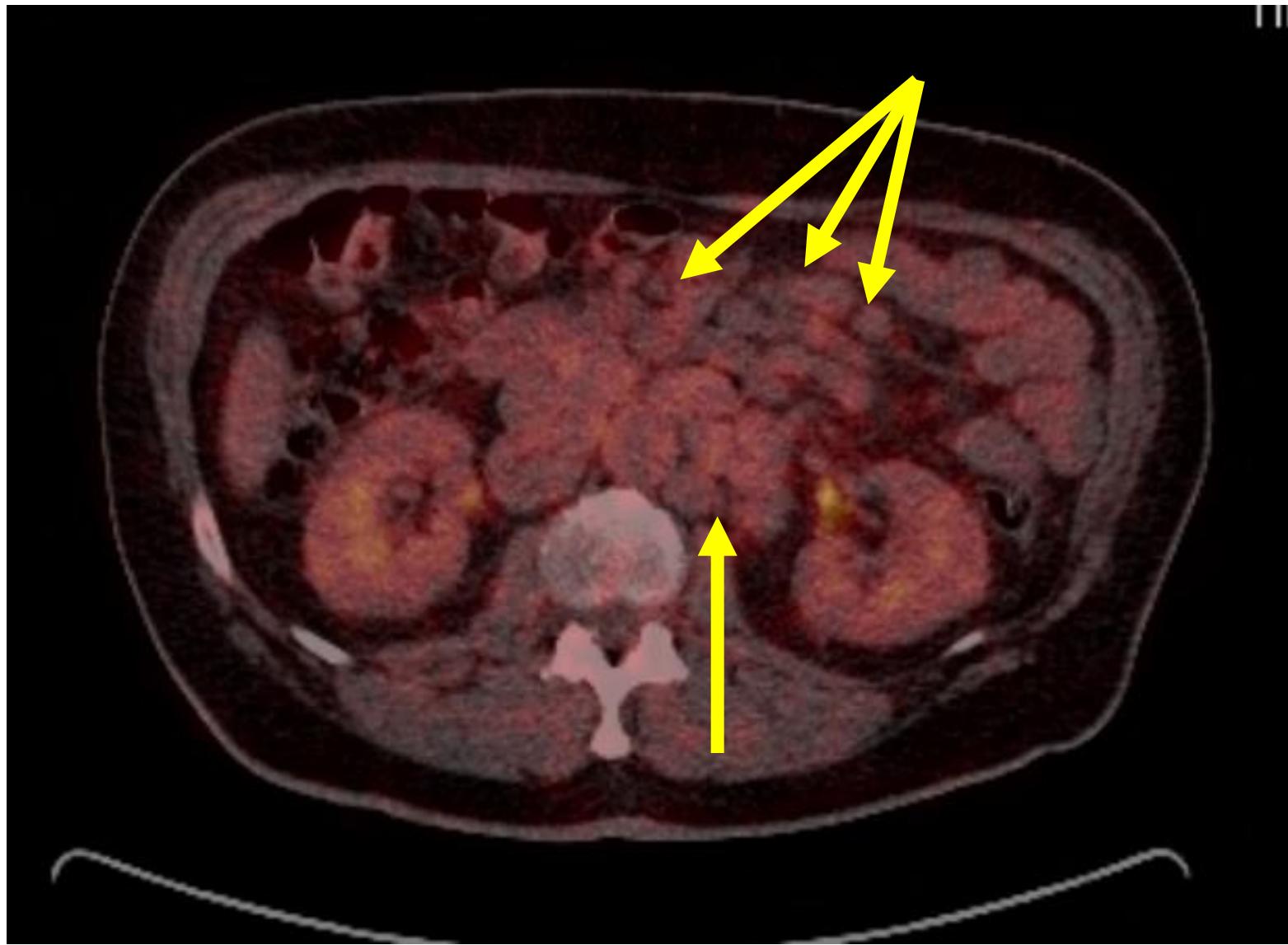
M 68

Lavgradig follikulært lymfom

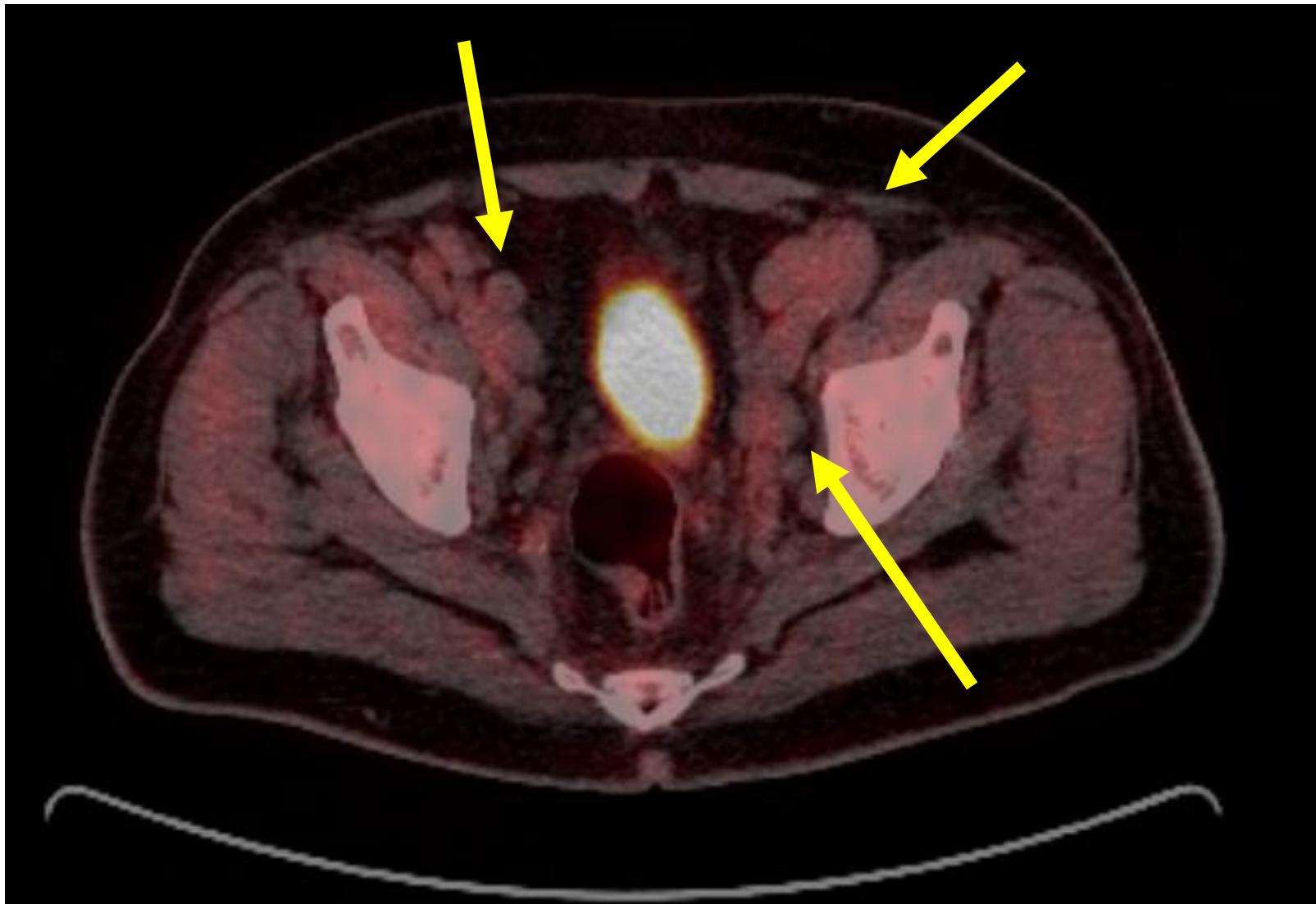
Tilt: -

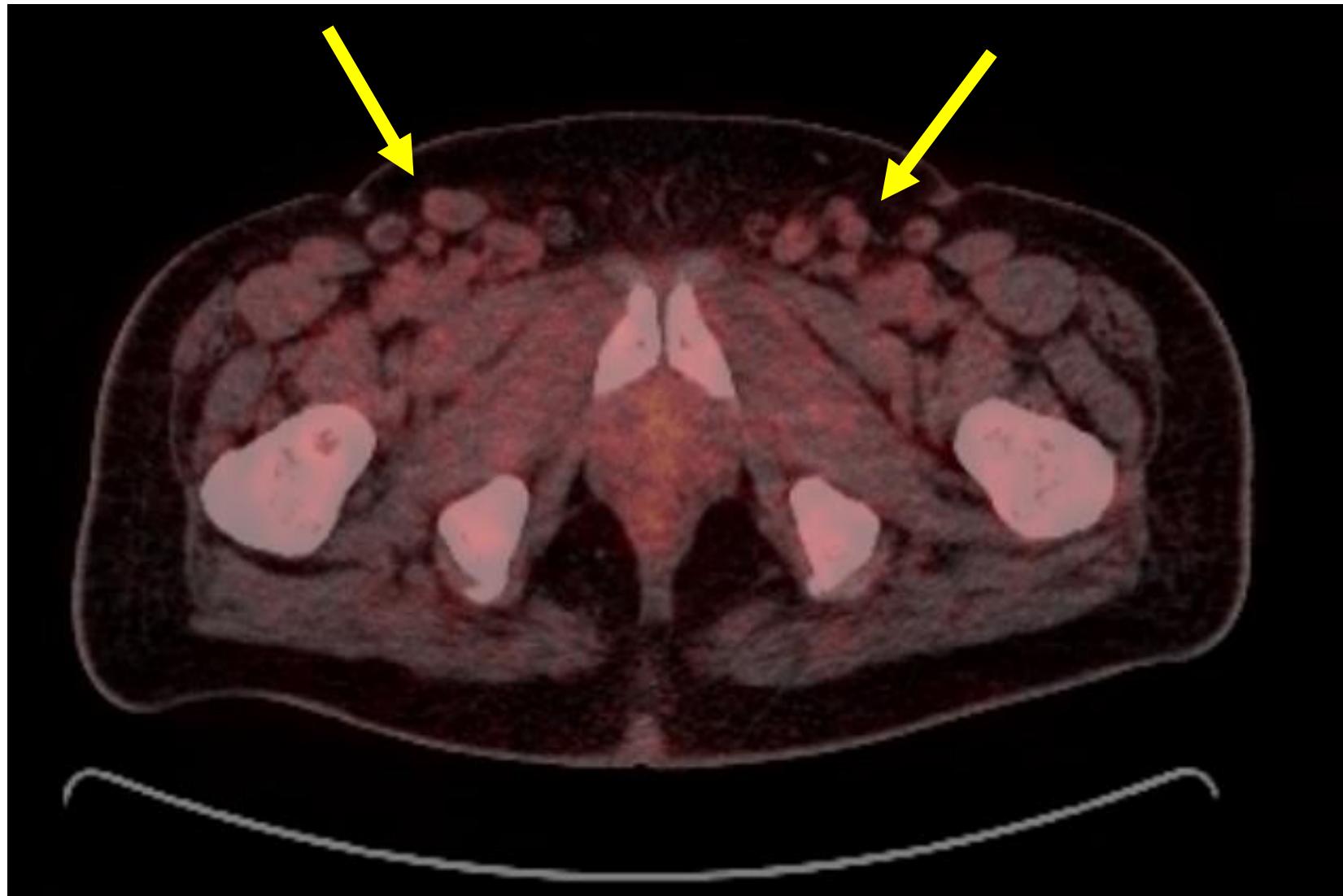
Lavgradig lymfom

Lavgradig lymfom

Lavgradig lymfom

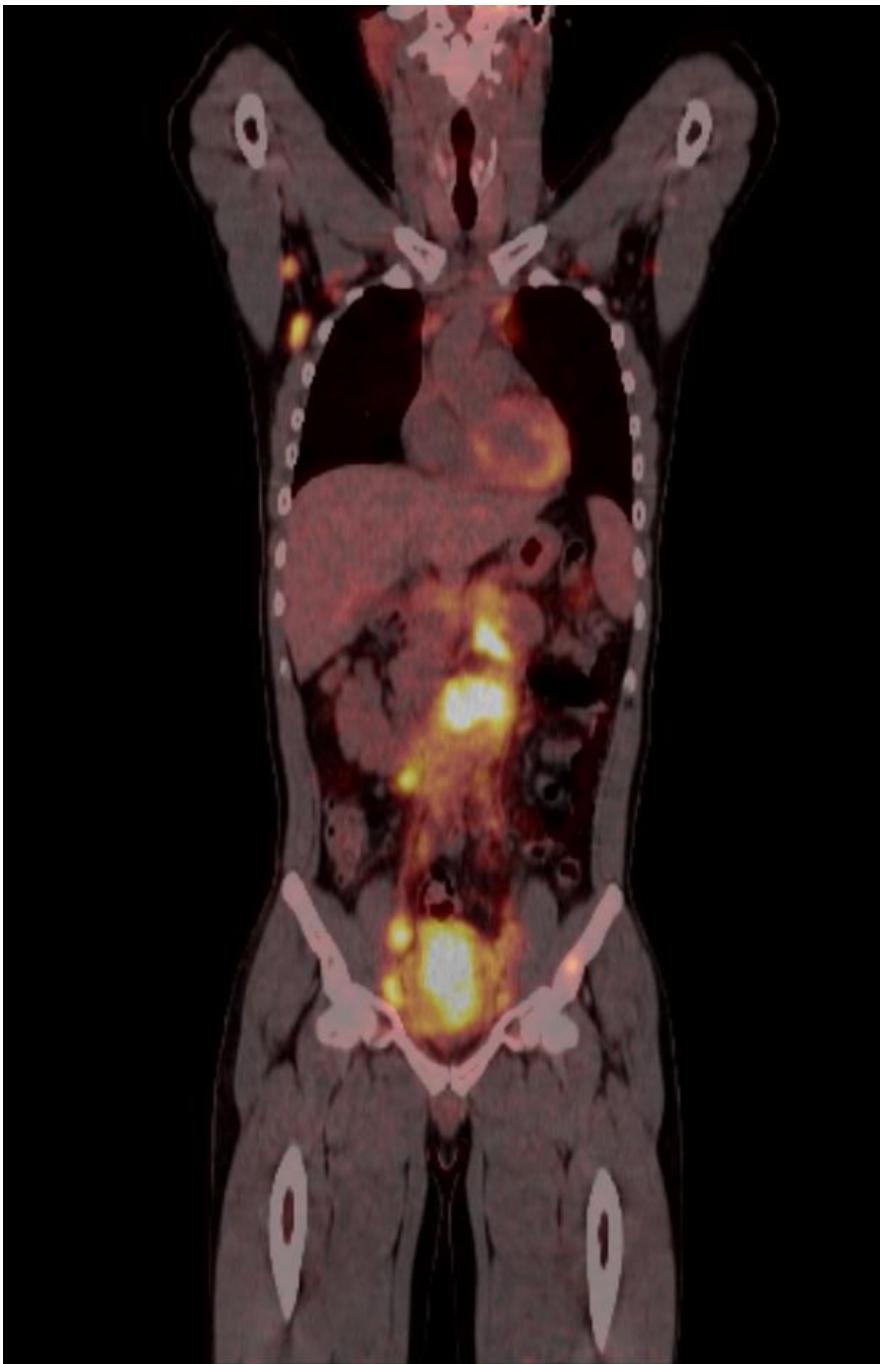

Lavgradig lymfom

Lavgradige lymfomer kan **transformere** til
høygradige.

FDG **PET-CT** kan være nyttig for avsløre
transformering og egnet angi biosisted

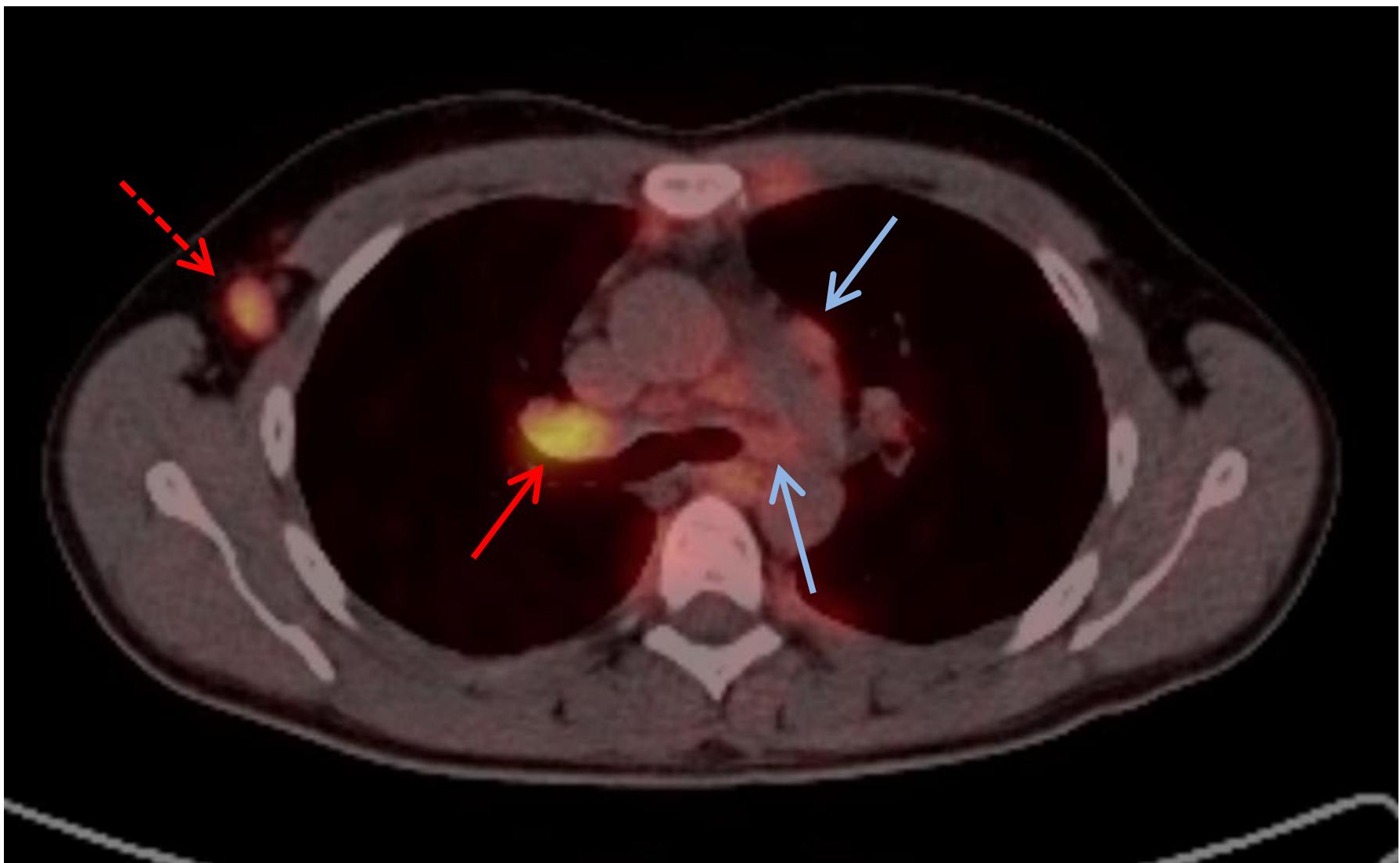

M 42
Follikulært lymfom
(transformert
lavgradig)

PET/CT: Baseline

mediastinum
aksiller
retroperitonealt
langs bekkenkart

Blandingsintensitet ved **transformert** lavgradig NHL

INDIKASJONER FDG PET/CT VED LYMFOM

1. Primær stadieinndeling (undersøke sykdomsutbredelse, sikre at tumor er FDG-avid, RT)
2. Evaluering av terapirespons under pågående behandling (forutsi endelig behandlingseffekt)
3. For evaluering av terapirespons etter avsluttet behandling og RT planlegging
4. Påvise transformert lymfom
5. Veilede biopsitakning
6. Ved mistanke om recidiv
7. Restaging

Benmargsaffeksjon:

PET/CT mer **sensitiv** enn benmargsbiopi for å vise
fokal benmargsaffeksjon ved både HL og NHL

El-Galaly et al J Clin Oncol 2012: 30: 4508-14.

Berhet et al J Nucl Med 2013;1244-50: 54

Khan et al. Blood 2013: 122: 61-67.

..... unntak er at
PET/CT ***mindre sensitiv*** enn benmargsbiopsi
ved indolent lymfom fordi da ofte diffus
sykdom

F18
HL

Baseline PET-CT
(RATHL-studien)

Baseline

F18
HL

Etter 2 kjemoterapikurer

Deauville score 2

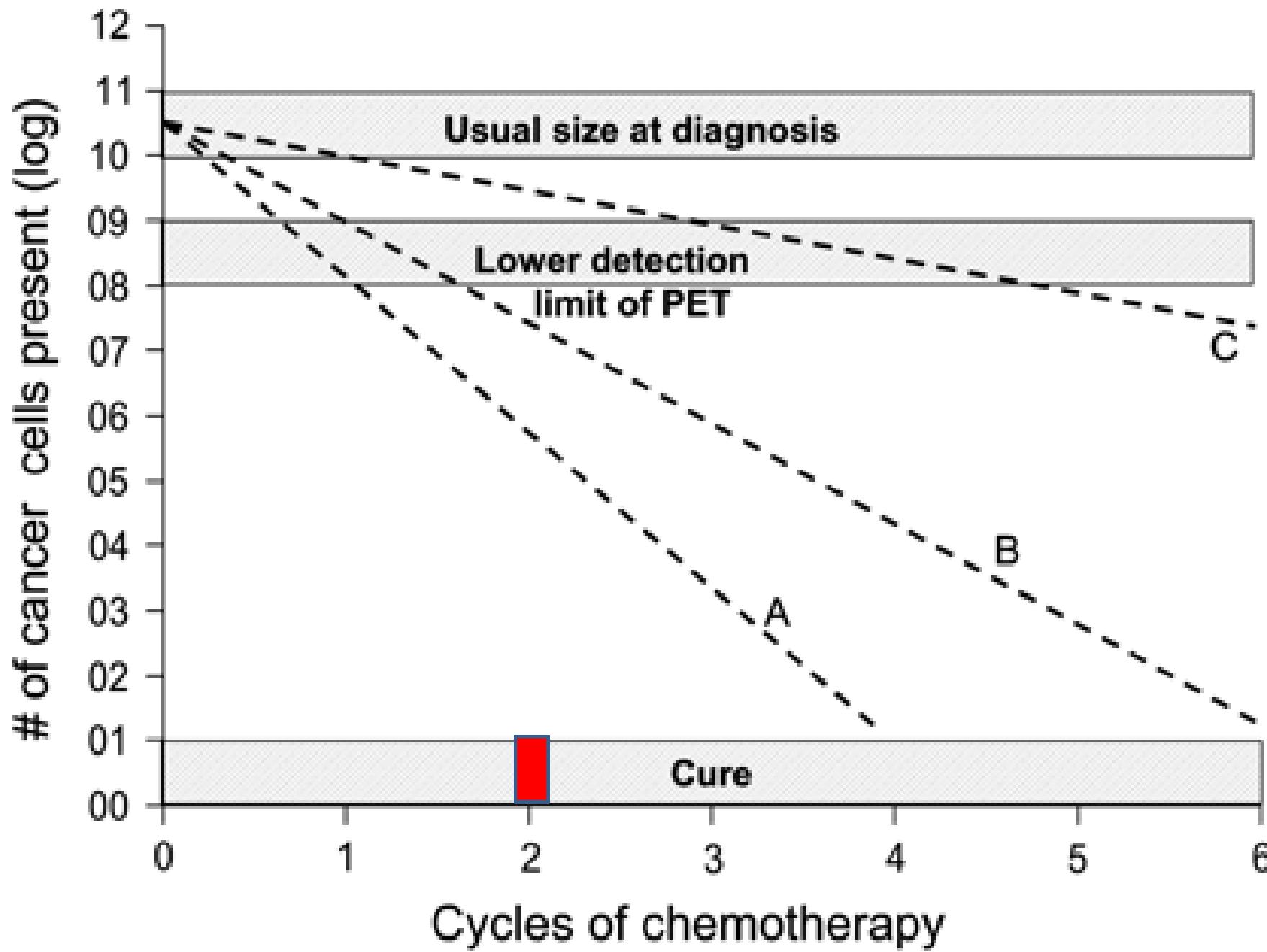
"Ikke tegn til rester av viabelt tumorvev"

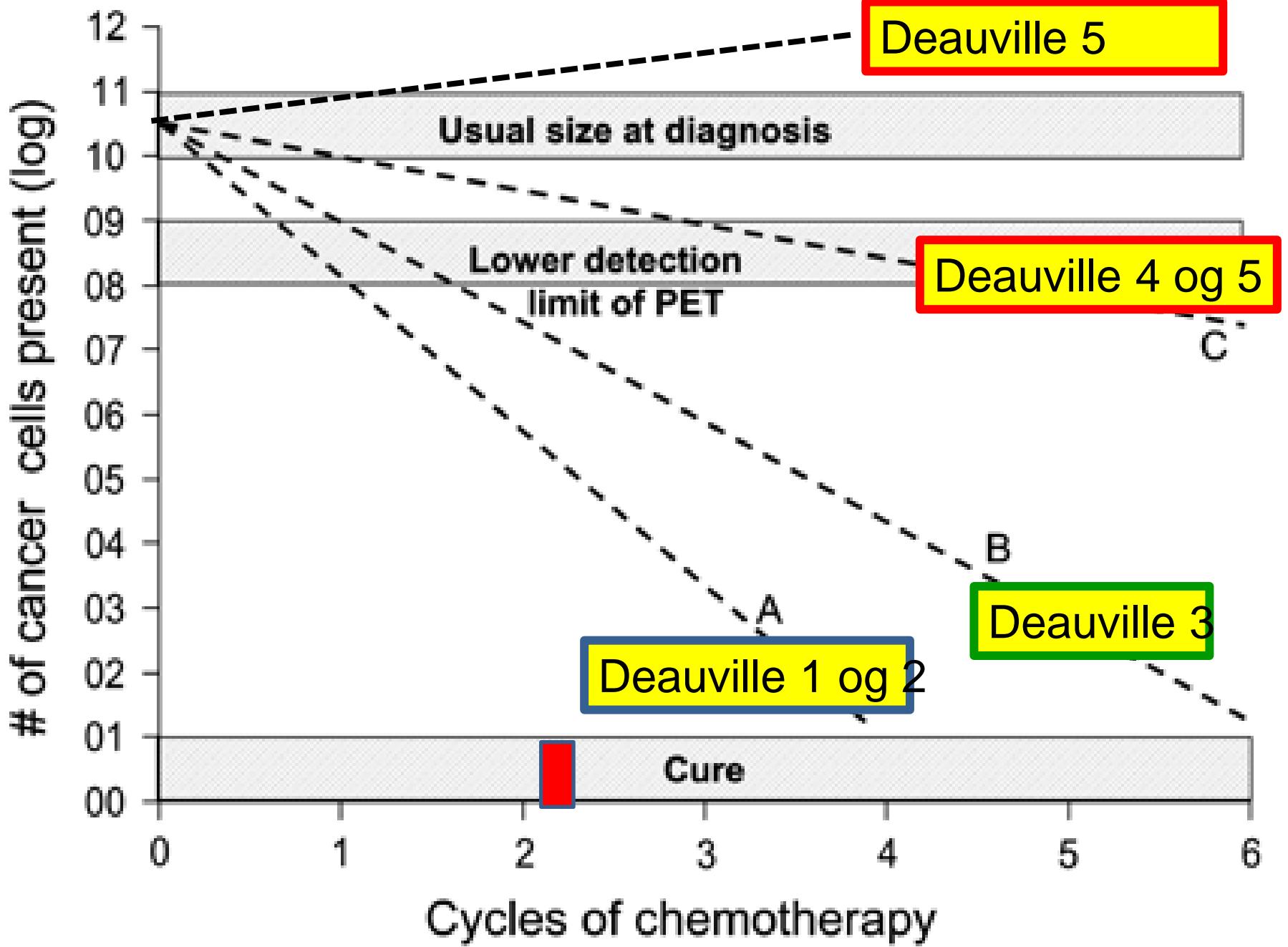
Deauville score 2

"Ikke tegn til rester av viabelt tumorrev"

"God behandlingsrespons"

*(resultatet indikerer at
pasienten vill gå i komplett
remisjon med den aktuelle
behandling): God prognose!"*

Sluttevaluering med FDG

PET/CT ikke indisert dersom
negativ interim !!

Sally Barrington, 2013

1st International Meeting on Interim PET in Lymphoma

Deauville (France), Centre International, April 3rd-4th,2009

Organization Committee

M. Meignan (France), A. Gallamini (Italy), C. Haioun (France)

Score 1: no residual uptake above the background level,

Score 2: residual uptake \leq mediastinum blood pool

Score 3: residual uptake greater than the mediastinum but not greater than the liver

Score 4: residual uptake moderately increased compared with the liver

Score 5: residual uptake markedly increased compared with the liver or new sites of disease.

Early PET / interim PET/CT

Deauville score (sammenligner lesjon med høyest opptak på interim med blod mediastinum / lever)

dSUV

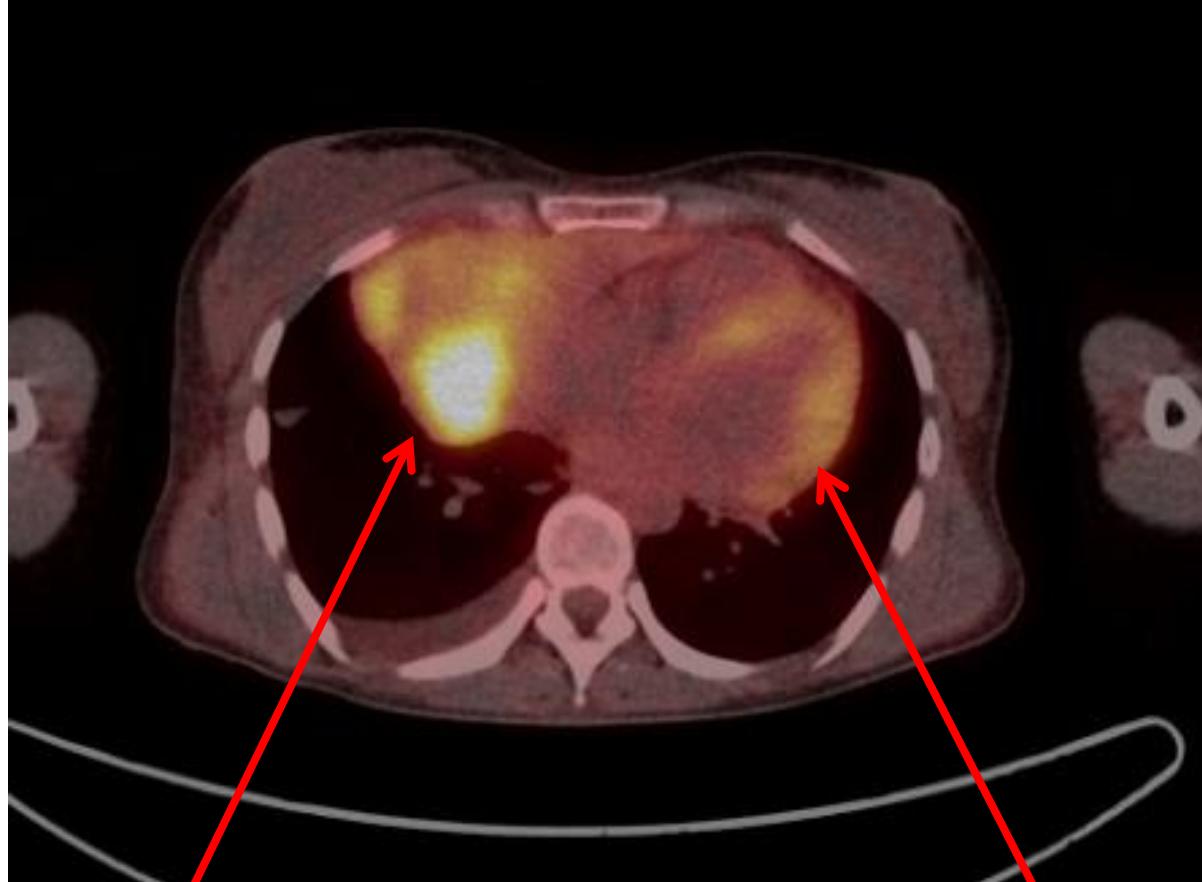
Etter 2 sykluser 66% reduksjon

Etter 4 sykluser 70% reduksjon

Interim best egnet for HL og DLBCL fordi disse responderer raskest på kjemoterapi

F 32

DLBCL

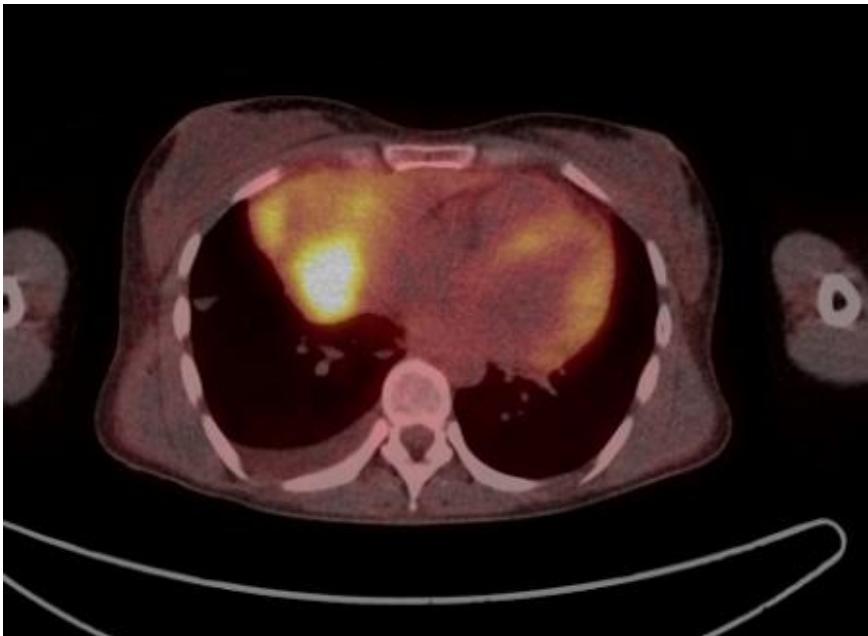

Baseline studie

Høyt opptak av
FDG i mediastinal
tumor

Fysiologisk opptak
av FDG i myokard

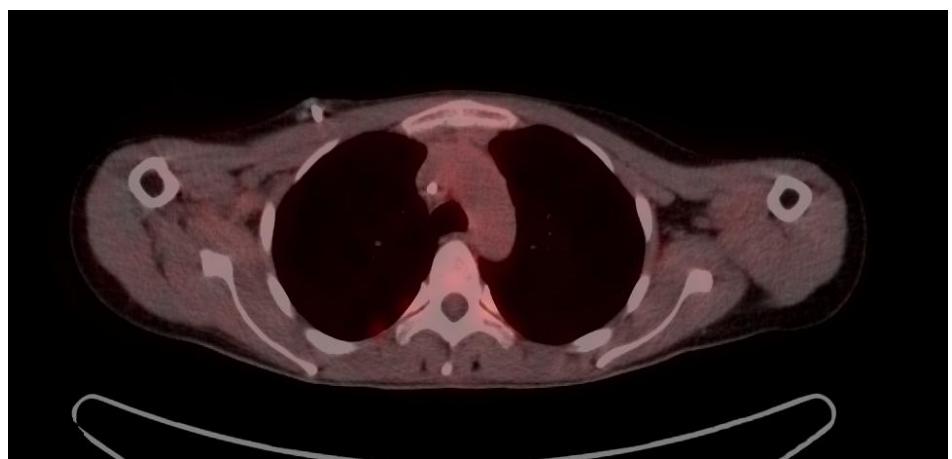
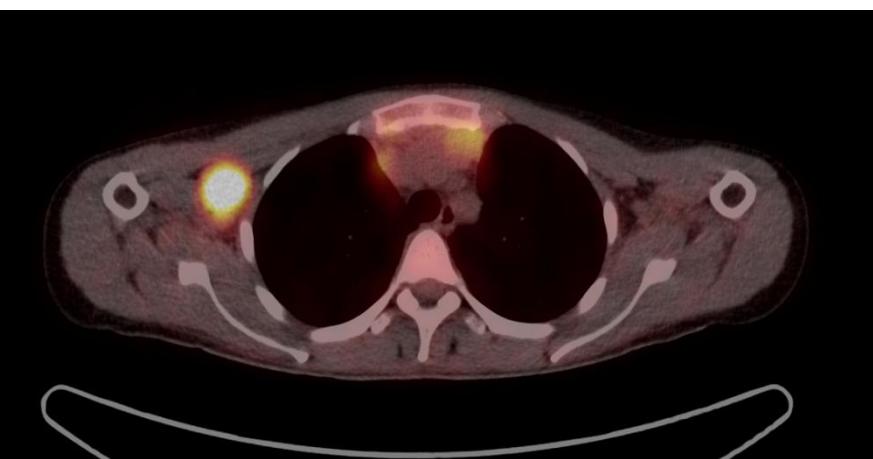
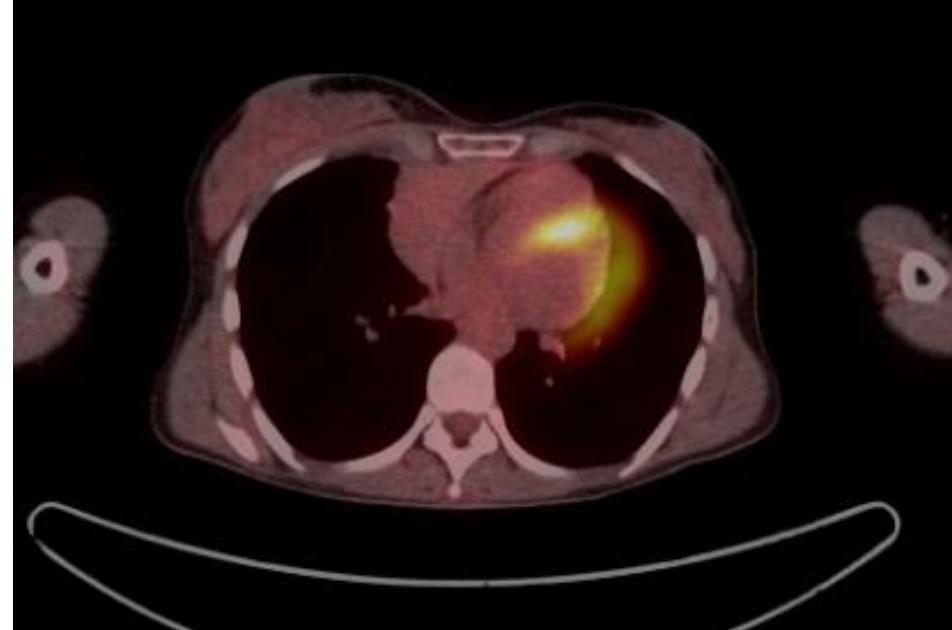
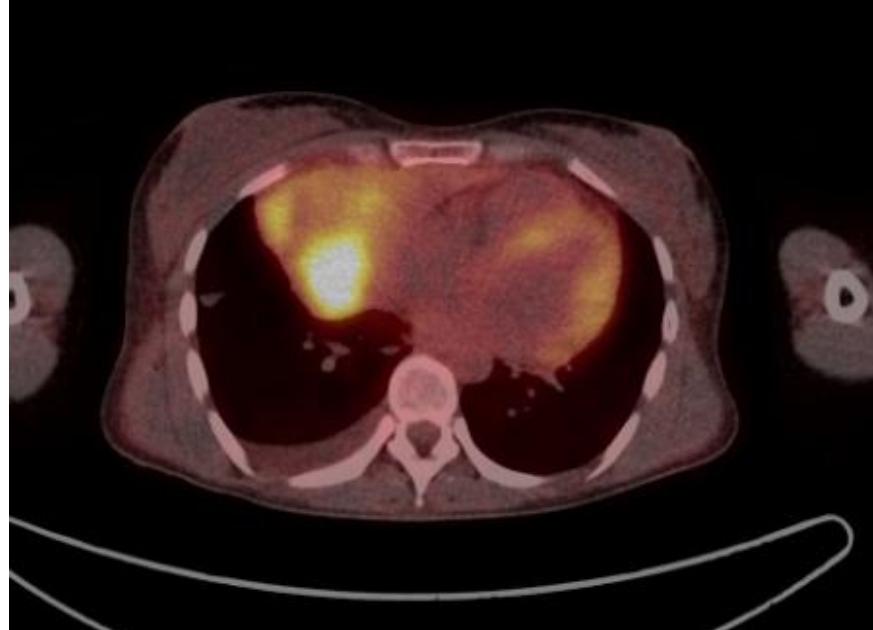
F32.DLBCL. Sluttevaluering

Baselinestudie

**Tre uker etter avsluttet
kjemopterapi:**
**Opptak resttumor har FDG-
opptak lik blodbakgrunn**

Konklusjon: Ikke holdepunkt for rester av viablet tumorvev.

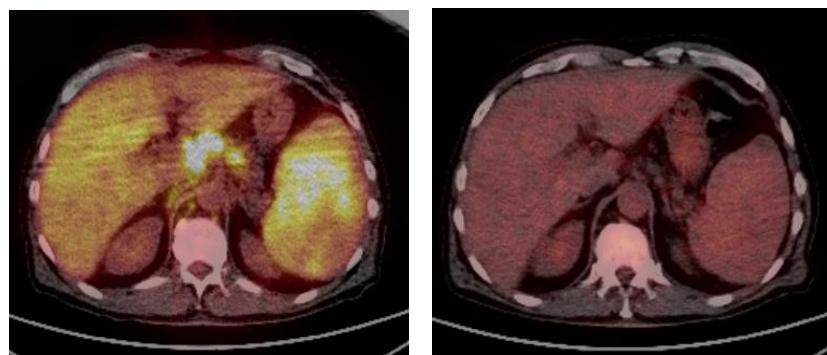
Komplett metabolsk respons.

Juveid ME, Stroobants S, Hoekstra OS, et al.

Use of PET for Response Assessment of Lymphoma:

Consensus of the Imaging Subcommittee of
International Harmonization Project in
Lymphoma.

J Clin Oncol 2007; 25: 571-8.

Complete response (CR)

**..... a post-treatment
residual mass of any size on
CT is permitted as long as it
is PET negative.**

Consensus of the Imaging
Subcommittee of International
Harmonization Project in
Lymphoma.

J Clin Oncol 2007; 25: 571-8.

Høyt opptak **benmarg**:

Reaktiv benmarg
(sekundært til **kjemoterapi**)

Høyt opptak i stor **milt**
(diffus fordelt > lever (**GcSF**)).

Diffust benmargsopptak

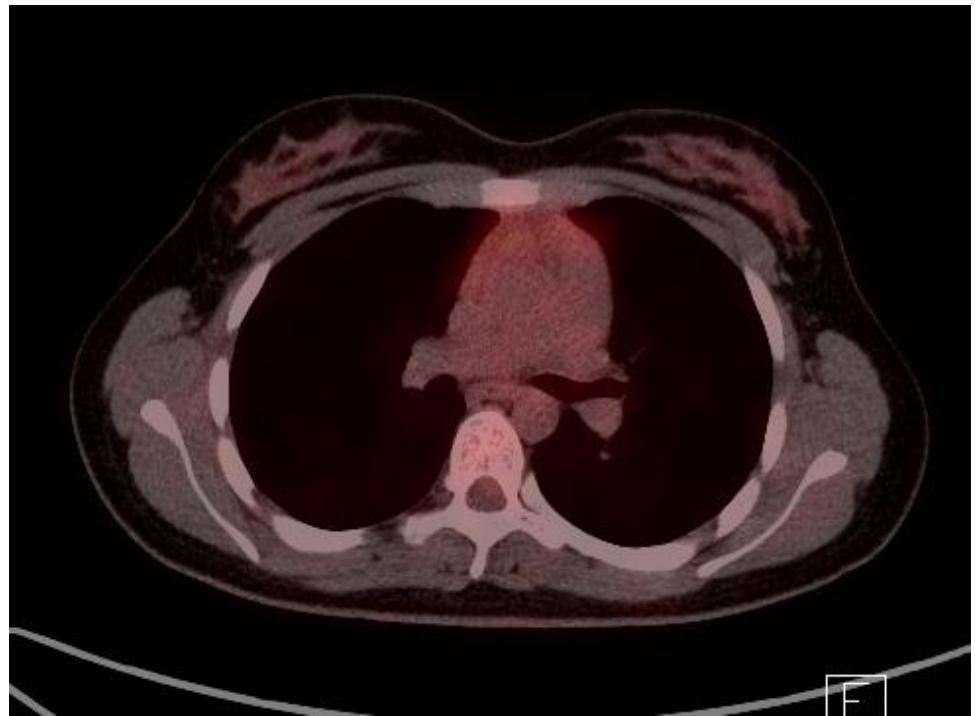
reaktivt (kjemo) særlig

ved HL,

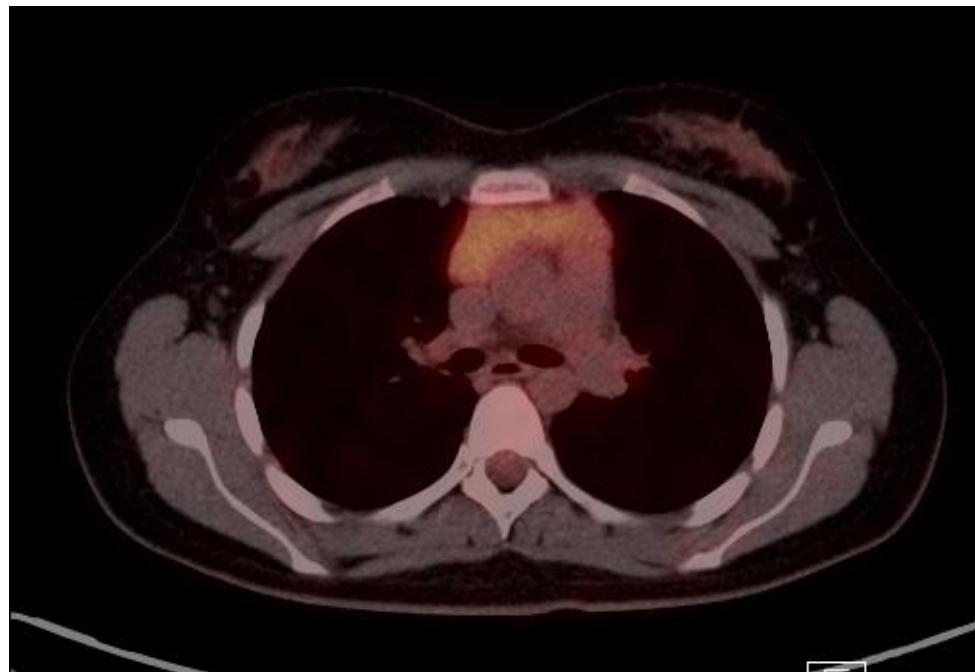
Men sees også hos
ungen pasienter ved
sykdomsdebut før
behandling!

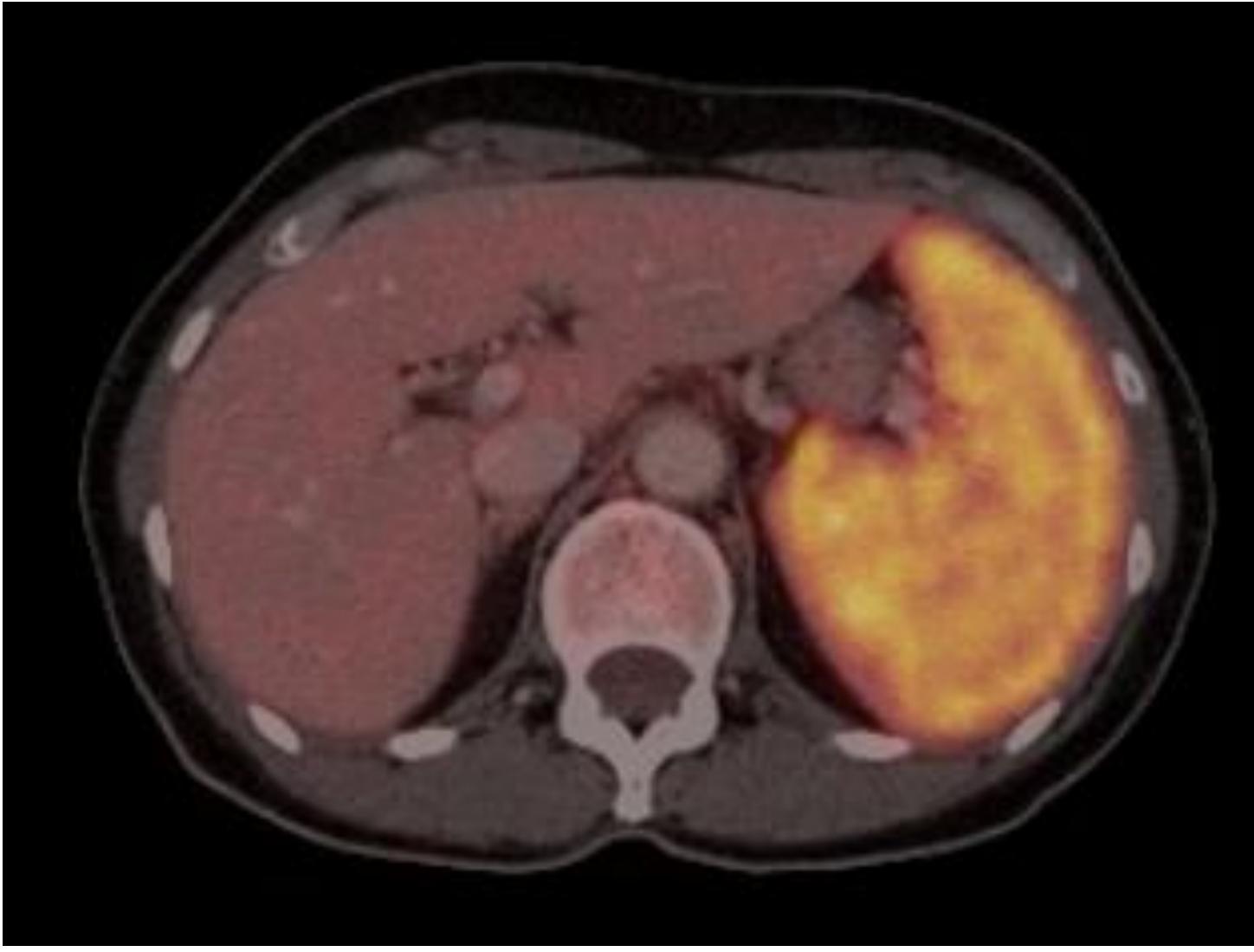

Baseline FDG
PET/CT

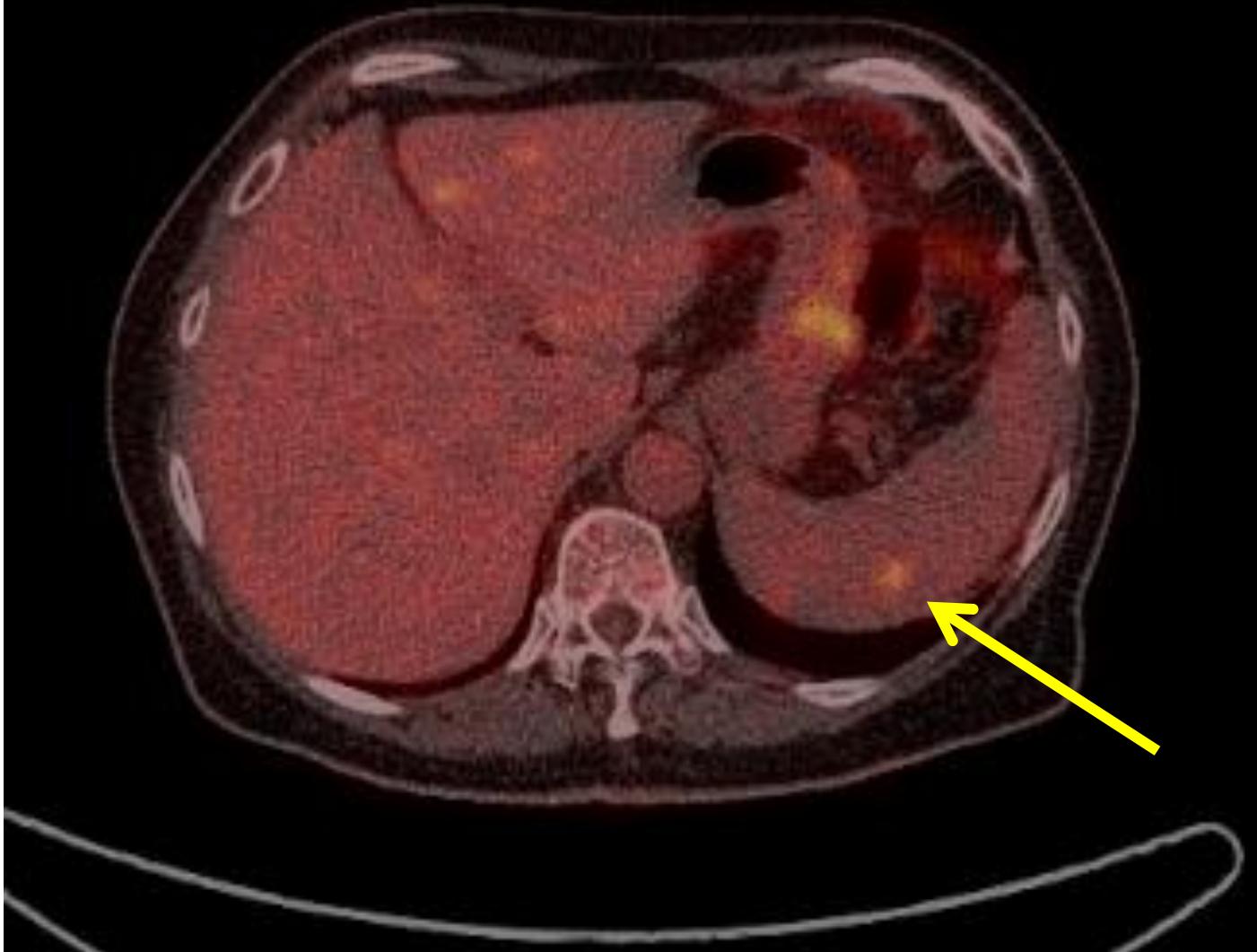
F

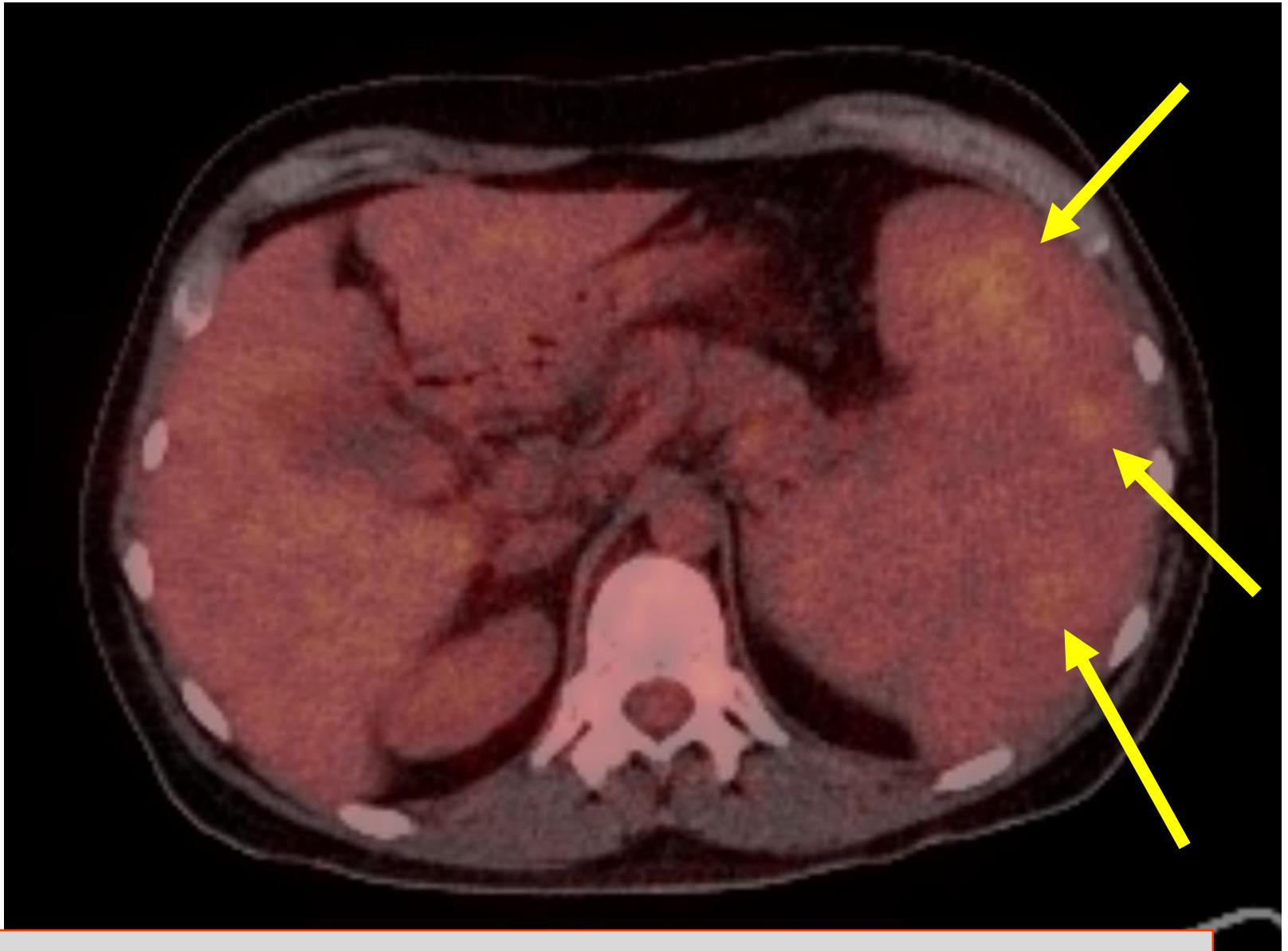

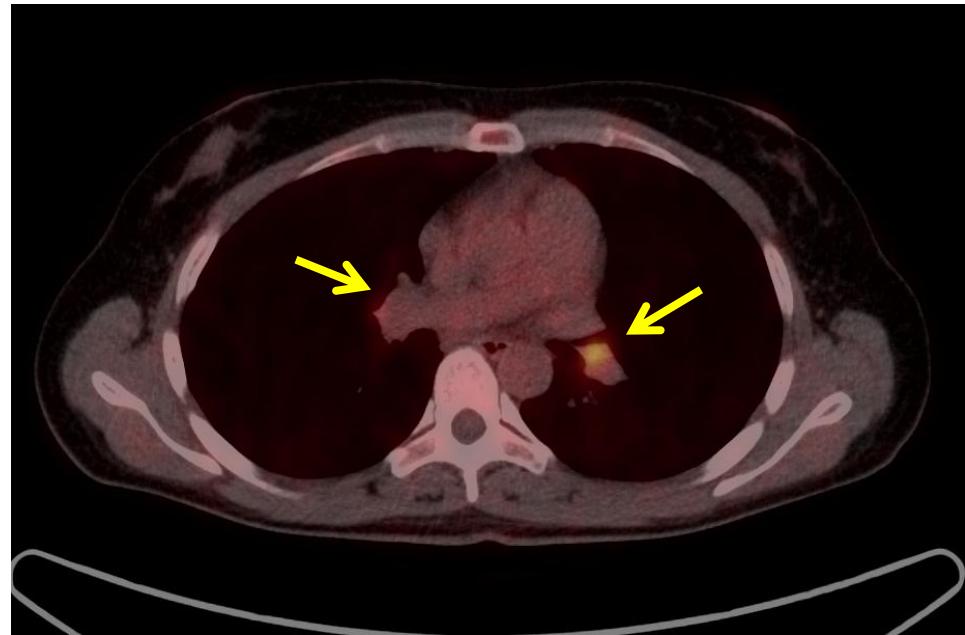
Diffus miltaffeksjon

Fokal
miltaffeksjon

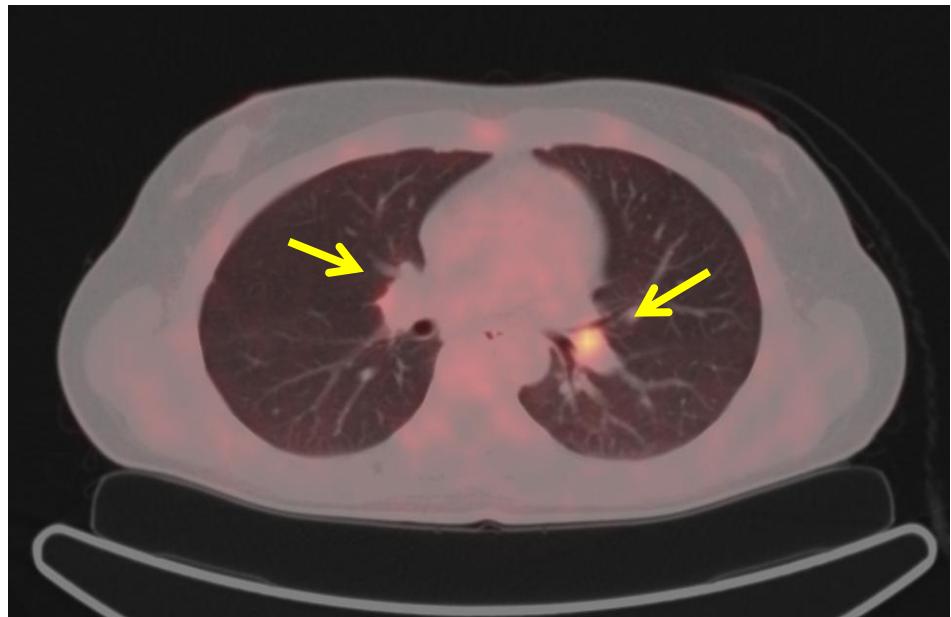
Biopsi: Reaktiv ekstramedullær hematopoiese !

F 38
DLBCL (behandlingsresistent)

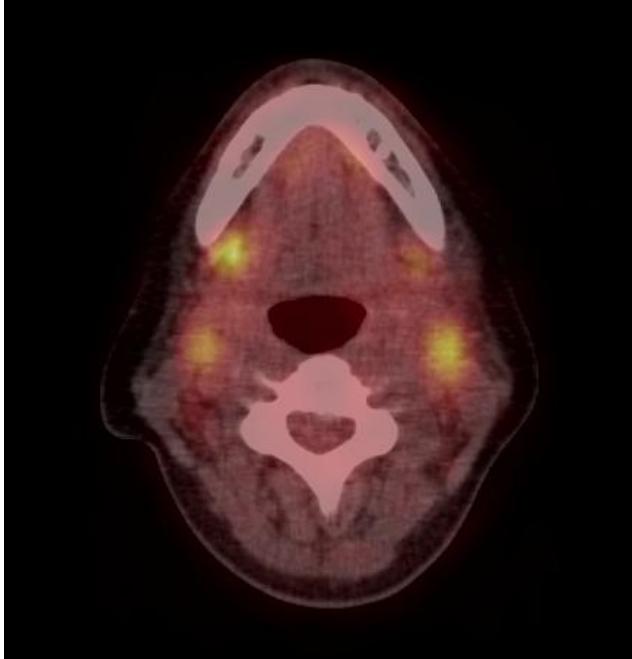
Nå sluttevaluering etter
3. runde med kjemoterapi
og HMAS

Klinisk og CT ikke holdepunkt
for rester av viabelt tumorvev,
men PET/CT

Kontroll PET-CT etter 3 uker: Negativ

Normalisering er forenlig med forandringer sekundært til **infeksjon** 3 uker tidligere.

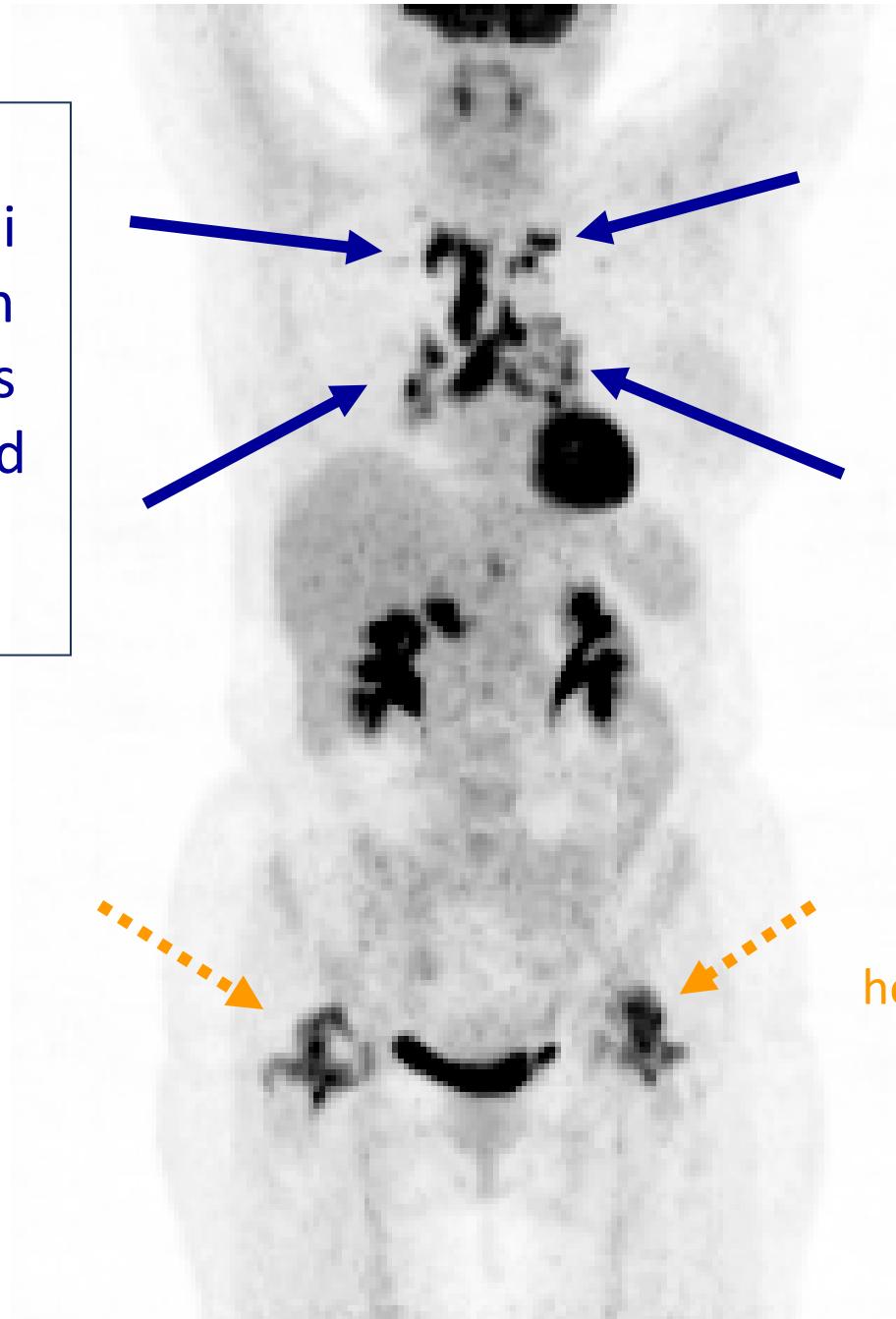
FDG-avide lymfeknuter lokalisert i mediastinum
inkludert begge lungehili med annen utbredelse
enn ved initial sykdom:
Sarkoidose ?

Deauville score

A new lesion (not present on baseline PET) in a patient who is responding to treatment at other sites is unlikely to be lymphoma.

(Deauville score X)

Forstørrede
lymfeknuter i
mediastinum
og lungehilus
bilateralt med
intenst FDG
opptak

Reaktiv
inflamasjon
omkring
hofteleddsproteser

Sarkoidose

INDIKASJONER FDG PET/CT VED LYMFOM

1. Primær stadieinndeling (undersøke sykdomsutbredelse, sikre at tumor er FDG-avid, RT)
2. Evaluering av terapirespons under pågående behandling (forutsi endelig behandlingseffekt)
3. For evaluering av terapirespons etter avsluttet behandling og RT planlegging
4. Påvise transformert lymfom
5. Veilede biopsitakning
6. Ved mistanke om recidiv
7. Restaging